
Rekenkameronderzoek naar investerings in de binnenstad

Rekenkamercommissie Meppel

Rekenkamercommissie Meppel

Rekenkameronderzoek naar investerings in de binnenstad

Rekenkamercommissie Meppel

Rekenkamercommissie Meppel

Rekenkameronderzoek naar investeringen in de binnenstad

Rekenkamercommissie Meppel

Rapport

BMC

November 2021

Classificatie : Vertrouwelijk

Naam adviseurs :

- T. (Tom) Plat MA
- drs. L.A.R.J. (Lauran) van Kaam
- A.W.R. (Lex) van Doorn MSc

Projectnummer : P0020699

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
DEEL I	5
H1 Inleiding	6
1.1 Het vitaal houden van de binnenstad.....	6
1.2 Aanleiding en doelstelling.....	6
H2 Conclusies en aanbevelingen	7
2.1 Conclusies.....	7
2.2 Aanbevelingen.....	11
DEEL II	13
H3 Onderzoeksverantwoording	14
3.1 Hoofd- en deelvragen	14
3.2 Normenkader	16
3.3 Onderzoeksaanpak.....	16
H4 Beleid en realisatie	17
4.1 Beleidsontwikkeling	18
4.2 Inzet op aanpak openbare ruimte	19
4.3 Inzet op beheer, onderhoud en handhaving.....	23
4.4 Inzet op herstructurering, transformatie en ontwikkeling	23
4.5 Inzet op evenementenbeleid en citymarketing	27
H5 Organisatie en uitvoering	29
5.1 Organisatie	29
5.2 Uitvoering	31
H6 Investerings en resultaten	33
6.1 Investerings in de binnenstad sinds 2017.....	33
6.2 Realisatie van de voorgenomen investeringen	34
6.3 Monitoring	37
H7 Evaluatie en verantwoording	38
7.1 Peiling onder gebruikers (inwoners, ondernemers en bezoekers)	39
7.2 Informatievoorziening	44
7.3 (Bij)sturen en controleren	45
Bijlage 1 Normenkader	48
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	50
Bijlage 3 Uitgezette vragenlijst	51
Bijlage 4 Lijst met geïnterviewde personen	55

Leeswijzer

Voor u ligt het rapport van het rekenkameronderzoek naar investeringen in de binnenstad van Meppel. Hierin doen we verslag van de onderzoeksactiviteiten die plaatsvonden in de periode juni tot en met oktober 2021.

Dit rapport geeft een overzicht van de bevindingen van het onderzoeksteam, zoals verzameld aan de hand van de onderzoeksvragen van de Rekenkamercommissie.

Dit rapport is opgebouwd uit twee delen. **Deel I** is te beschouwen als een zelfstandig leesbaar onderzoeksrapport. In dit deel zijn de hoofdlijnen van het onderzoek en de belangrijkste uitkomsten op hoofdlijnen beschreven. In dit deel leest u:

- de aanleiding voor het onderzoek
- de doelstelling van het onderzoek
- de conclusies uit het onderzoek
- de aanbevelingen en de lessen voor verbetering

In **Deel II** is het integrale onderzoek opgenomen met daarin de beantwoording van de onderzoeksvragen en de onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen.

DEEL I

Essentie van het onderzoek

H1 | Inleiding

1.1 Het vitaal houden van de binnenstad

Veel binnensteden hebben te maken met toenemende leegstand van winkelpanden. Steeds meer leegstand wordt opgevuld met horeca, of wordt - aan de randen van de binnenstad - getransformeerd naar een woonbestemming. De verwachting is dat de coronapandemie op de lange termijn ook de nodige impact gaat hebben op de binnensteden. Het aantal bezoekers in hoofdwinkelstraten en van horecagelegenheden is mede door de lockdowns in 2020 en 2021 sterk verminderd. Door de landelijke steunmaatregelen (zoals de TOZO, NOW en TVL) is vooralsnog geen toename waar te nemen in faillissementen en bedrijfsbeëindigingen¹, maar de verwachting is dat straks ook het aantal faillissementen zal toenemen doordat de steunmaatregelen per 1 oktober 2021 zijn afgebouwd. Naast een impact op de economische situatie van de binnensteden, heeft dit een effect doordat de leegstand toeneemt. Een mogelijk gevolg hiervan is het verdwijnen van functies, verpaupering en een toename van ondermijnende activiteiten. Veel Nederlandse gemeenten maken daarom beleid voor het behoud van een vitale binnenstad.

Bureau Binnenstad en Binnenstadsplan Meppel

Ook in Meppel is het aantrekkelijker maken en vitaal houden van de binnenstad een thema dat (ook al voor de coronacrisis) leeft binnen de gemeente. Zo werd in 2017 door de raad ingestemd met de inhoudelijke koers van het Binnenstadsplan. Daarnaast werd in 2019 Bureau Binnenstad Meppel opgericht. Daarin zijn de Meppeler Handelsvereniging (MHV), de Vereniging Eigenaren Centrum Meppel (VECM) en de gemeente Meppel vertegenwoordigd.

In de programmabegroting van 2021 staat dat het behouden van een vitale binnenstad² een van de pijlers is van het gemeentelijk beleid, ondanks de afnemende financiële middelen gemeentebreed. Naast de gemeentelijke investeringen en bijdragen van ondernemers heeft de provincie Drenthe extra geld beschikbaar gesteld vanuit het Binnenstadfonds. De herinrichting Groenmarkt, de afronding van het Kerkplein en tuinen van de stad staan voor aankomend jaar op het programma. Er wordt met andere woorden de laatste jaren flink geïnvesteerd in de binnenstad.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Voor het behouden van de vitaliteit van de binnenstad van Meppel zijn in de afgelopen jaren diverse investeringen gedaan. De Rekenkamercommissie Meppel heeft daarom besloten om de investeringen en uitgaven in de binnenstad van Meppel nader te onderzoeken. De kernvraag is welke effecten de investeringen hebben op (de vitaliteit van) de binnenstad, oftewel "wat is geïnvesteerd" en "wat is bereikt"? Het gaat om investeringen vanuit het fysieke domein om de vitaliteit van de binnenstad te behouden (het onderzochte gebied is weergegeven op pagina 15). Het doel van het onderzoek is te komen tot een oordeel over het rendement van de investeringen en aanbevelingen waarmee in kaart wordt gebracht wat de mogelijkheden zijn voor de gemeenteraad om te sturen op processen waarin economische, politieke en maatschappelijke veranderingen een rol spelen.

---

¹Parool (2021), Faillissementen op recordlaagte in coronajaar 2020.

<https://www.parool.nl/nederland/faillissementen-op-recordlaagte-in-coronajaar-2020~b2db7a75/>. Geraadpleegd op 3 april 2021.

²Gemeente Meppel (2020), Programmabegroting 2021.

H2 | Conclusies en aanbevelingen

In deel II van dit rapport zijn alle bevindingen uitvoerig beschreven. In dit deel gaan we in op de belangrijkste bevindingen.

2.1 Conclusies

Op basis van het onderzoek zijn de volgende conclusies te trekken.

Hoofdconclusie

Met het vaststellen van het Binnenstadsplan in het voorjaar van 2017 is geanticipeerd op de mogelijke negatieve ontwikkelingen voor de binnenstad in Meppel. Met het plan werd niet alleen een beleidskader neergezet voor gewenste ingrepen in de binnenstad, maar tegelijkertijd een basis waarop een subsidie van de provincie kon worden aangevraagd. Na vaststelling van het Binnenstadsplan is sterk ingezet op de operationalisering van het voorgenomen beleid. Dit heeft wat langere tijd in beslag genomen dan was voorzien. In de operationalisering stond voorop dat de gemeente Meppel in nauwe samenwerking met de ondernemers en vastgoedeigenaren de problematiek van de binnenstad wilde aanpakken. In samenwerking tussen deze drie partijen is een investeringsplan opgesteld waarin op basis van financiële inbreng van de gemeente Meppel inclusief de provinciale bijdrage vanuit de ondernemers en vastgoedeigenaren een (forse) financiële inbreng zou plaatsvinden.

Met het aanstellen van een projectleider Binnenstad en de samenwerking tussen de betrokken partijen in het Bureau Binnenstad is de uitvoering gestart. Vanuit de gemeente Meppel heeft een groot gedeelte van de voorgenomen investeringen plaatsgevonden wat ook door inwoners, bezoekers en ondernemers wordt herkend en gewaardeerd. De voorgenomen investeringen vanuit derden blijven achter. Naar alle waarschijnlijkheid heeft de coronacrisis de investeringen in de detailhandel onzeker gemaakt wat de achterblijvende investeringen verklaart.

Vanuit de begroting, de bestuursrapportages en de jaarstukken is op te maken dat terugkoppeling plaatsvindt op de voortgang in de projecten en de financiële stand van zaken. Deze terugkoppeling vindt plaats op basis van ambtelijke financiële rapportages die met de verantwoordelijke wethouder worden kortgesloten. De projectadministratie wordt op hoofdlijnen vastgelegd.

Het algemene oordeel vanuit het onderzoek is dat met een gerichte insteek op de verbetering van de binnenstad via het beschikbaar stellen van financiële middelen en ambtelijke inzet een verbeteringslag in de binnenstad is gemaakt. In de informatievoorziening rondom het Binnenstadsplan moet nog wel een verbeteringslag worden gemaakt. De raad heeft op dit moment beperkt zicht op het effect van de investeringen in de binnenstad. Dit komt mede door de wijze van informatiebehandeling, die vooral via de formele kanalen loopt. Er vindt kortom geen (continue) dialoog plaats over hoe de middelen in de binnenstad worden ingezet, of ze op een effectieve manier worden ingezet en of dat ook gewenste effecten oplevert.

Conclusies ten aanzien van beleid

Geconcludeerd kan worden dat vanaf 2015 diverse beleidsdocumenten zijn vastgesteld die bijdragen aan het vitaal houden en leefbaar maken van de binnenstad. Het belangrijkste beleidsdocument is het Binnenstadsplan Meppel uit 2017 waarin concrete ambities en projecten staan beschreven. Het Binnenstadsplan kent drie hoofdthema's: concentreren, beleven en bereiken.

Hiermee wordt bedoeld dat het kernwinkelgebied wordt geconcentreerd en de aanloopstraten verkleuren naar andere functies, dat in de binnenstad een goede beleving plaatsvindt en dat de binnenstad goed bereikbaar is. Er is in het Binnenstadsplan onder andere ingezet op herstructurering, transformatie, aanplanten van openbaar groen en het verbeteren van de gevels in de winkelstraten. Het Binnenstadsplan heeft veel momentum en bewustzijn gecreëerd. Door de aandacht voor de binnenstad is de gemeente beter in contact gekomen met belanghebbenden zoals inwoners en ondernemers. Het Binnenstadsplan loopt tot einde van 2021 maar nog niet alle projecten die zijn opgenomen in het plan zijn afgerond. Om de projecten te kunnen afronden is een nieuwe subsidieaanvraag gedaan voor het Regio Stedenfonds van de provincie Drenthe. Naast het Binnenstadsplan zijn enkele subsidies ingezet om de binnenstad te verbeteren. Zo zijn in 2019 nadere regels voor het Gevelfonds van kracht om meer ondernemers te verleiden hun gevels te verbeteren. En is sinds 2020 de stimuleringsubsidie verplaatsing of verkleuring detailhandel van kracht om het kernwinkelgebied te concentreren en de aanloopstraten te verkleuren naar andere functies. Met het Binnenstadsplan uit 2017 en de subsidieregelingen is door de gemeente adequaat ingezet op het verbeteren van de vitaliteit van de binnenstad. Vastgesteld kan worden dat het gemeentebestuur met de kaders van de raad aan de slag is gegaan om projecten in de binnenstad te realiseren, welke in de afgelopen jaren tot concrete resultaten hebben geleid, zoals de herinrichting van de Groenmarkt, de Kromme Elleboog en de Keyserstroom.

Conclusies ten aanzien van organisatie en uitvoering

Ten aanzien van de organisatie kan geconcludeerd worden dat de interne samenwerking binnen de gemeente Meppel goed verloopt. Een voorbeeld daarvan is de civiele afdeling die eerst afstemt met team projecten voordat onderhoud wordt verricht om na te gaan of er geen projecten op de planning staan. Op deze manier wordt dubbel werk voorkomen. De externe samenwerking kan ook als goed en constructief worden bestempeld. In regionaal verband wordt samengewerkt met de provincie Drenthe via de Retailagenda waarin kennis en kunde worden gedeeld ten aanzien van het terugdringen van de leegstand in de binnenstad. Op lokaal niveau werkt de gemeente samen met de winkeliersvereniging (MHV) en de vereniging van vastgoedeigenaren (VECM). De samenwerking is in de afgelopen jaren - vooral na oprichting van Bureau Binnenstad - verbeterd. Toch is er in de samenwerking onduidelijkheid over mandaat en beschikbare middelen. De partijen uit het centrum willen samen met de gemeente een juridische entiteit oprichten zodat alle partijen zich committeren voor de komende jaren. Vanuit het gemeentebestuur is terughoudendheid over het oprichten van een juridische entiteit. Enerzijds vanwege het budgetrecht en anderzijds vanwege haar controlerende functie in de BIZ-regeling.

Ten aanzien van de uitvoering concluderen we dat de uitvoering van de projecten voldoende verloopt. Afgelopen jaar heeft de coronacrisis en de schaarste op de arbeidsmarkt voor enkele vertragingen in projecten gezorgd. Door de coronacrisis is een deel van de plannen minder voortvarend opgepakt of tijdelijk on hold gezet. Door de krapte op de arbeidsmarkt is er veel verloop geweest van medewerkers bij de gemeente Meppel, waardoor kennis en expertise (maar ook collectief geheugen) verdwenen. Desondanks zijn veel projecten voortvarend opgepakt en is in de afgelopen jaren veel gerealiseerd. Tot slot is in het afgelopen jaar ingezet op het verbeteren van het projectmatig werken. Uit de interviews blijkt dat de monitoring van de projecten daardoor is verbeterd, de medewerkers zijn meer 'in control' - zowel financieel als qua uitvoering - op de lopende projecten. Binnen de ambtelijke organisatie wordt gewerkt aan een verbeteringslag in het projectmanagement. De inzet is om nog meer voorafgaand aan een project duidelijk te krijgen wat moet worden gerealiseerd met een bepaald project, wat de te verwachten kosten zijn inclusief de mogelijke risico's en welke kwaliteit moet worden opgeleverd.

Conclusies ten aanzien van resultaat

Uit de interviews en de documenten komt naar voren dat na het opstellen van het Binnenstadsplan veel tijd is gestoken in het verder uitwerken van de concretisering van de plannen. In de loop van 2019 en vooral 2020 is steeds meer concreet resultaat geboekt (zoals benoemd in hoofdstuk 3). Naast de ingezette samenwerking met de ondernemers en vastgoedeigenaren in de binnenstad hebben de inzet en investeringen van de gemeente Meppel geleid tot voorgenomen investeringen vanuit derden. Een deel van de voorgenomen investeringen is ook gerealiseerd. Voorbeelden zijn winkelcentrum Keyserstroom en Het Vledder. Een groot gedeelte van de voorgenomen investeringen van derden moet nog plaatsvinden.

Op basis van de jaarrekeningen kan geconcludeerd worden dat veel van wat door de gemeente Meppel aan eigen inzet in het Binnenstadsplan was voorgenomen, is gerealiseerd. Naast de investeringen in fysieke onderdelen is ook geïnvesteerd in sociale beleving voor bezoekers. Een overzicht van de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan voor de binnenstad is aanwezig en ook opgenomen in dit rapport. De voorgenomen investeringen worden bewaakt door de projectleider Binnenstadsplan. Daar waar aan de orde worden de afwijkingen in de tussentijdse bestuursrapportage gemeld aan de raad.

Vastgesteld kan worden dat het succes van de aanpak via het Binnenstadsplan vooral ligt in de gezochte samenwerking met de ondernemers en vastgoedeigenaren uit de binnenstad. De investeringen vanuit de gemeenten in combinatie met de bijdrage vanuit de provincie hebben geleid tot een voorgenomen forse investering vanuit de ondernemers en vastgoedeigenaren. De daadwerkelijke realisatie daarvan is nog niet vast te stellen. Een resultaat dat niet onvermeld mag blijven is dat de voorgenomen vermindering van de detailhandel m² van 5.000 m² ruimschoots is overtroffen. De laatste stand van zaken geeft een vermindering aan van 7.500 m².

Tabel 1 Mogelijke investeringen Binnenstadsplan

Partij	Investering	%
Gemeente Meppel	€ 2.250.000	12,49%
Provincie Drenthe	€ 2.000.000	11,10%
Derden	€ 13.765.000	76,41%
Totaal	€ 18.015.000	100%

Met de financiële inzet vanuit de gemeente Meppel van 12,5% gericht op fysieke ingrepen in de binnenstad wordt gericht op 87,5% externe financiering. Op basis van deze cijfers kan de inzet van de gemeente Meppel worden benoemd als een katalysator voor investeringen in de binnenstad. Naast de inzet van financiële middelen als katalysator is het inzetten van een gerichte ambtenaar Binnenstad en de centrummanager een juiste zet geweest om de samenwerking gericht op het versterken van de binnenstad van de grond te krijgen. Door de financiële inbreng van de gemeente met behulp van de provincie én de goede contacten tussen de gemeente Meppel en de diverse stakeholders in de binnenstad is de verwachting dat extra financiële middelen beschikbaar komen. De extra financiële middelen worden grotendeels omgezet in fysieke verbeteringen in de binnenstad.

De totale investering tot aan 27 oktober 2021 bedroeg € 1.447.964 waarvan € 447.239 is geïnvesteerd in projecten die samen met ondernemers en vastgoedeigenaren worden uitgevoerd en € 1.000.725 in projecten die door de gemeente Meppel zelf zijn uitgevoerd. Op het moment van rapporteren (29 oktober 2021) is van de mogelijke investering van € 18.015.000 8% gerealiseerd. Deze 8% is niet alles wat is geïnvesteerd. De investeringen in Keyserstroom en Het Vledder hebben reeds plaatsgevonden. De exacte bedragen ingebracht door derden zijn niet bekend. Met de uitstaande verplichtingen wordt met inachtnaam van het laatste kwartaal 2021 in 2022 nog ruim € 1 miljoen geïnvesteerd in de binnenstad.

Conclusies ten aanzien van evaluatie en verantwoording

Ruim de helft van de inwoners en bijna alle ondernemers zijn bekend met het Binnenstadsplan. 42% van de inwoners en ondernemers geeft aan dat zij de gelegenheid hebben gehad om te participeren in het opstellen van het plan en 27% geeft aan van niet. Zowel ondernemers als inwoners als bezoekers zien veel verandering in de binnenstad. Veel respondenten bemerken daarbij dezelfde veranderingen in de binnenstad (aanpak Groenmarkt, aanpak De Wheem, nieuwe inrichting Kromme Elleboog, nieuwe inrichting Kruisstraat, meer groen in de binnenstad, maar ook meer leegstand). Geconcludeerd kan worden dat de meeste gebruikers erg positief zijn over de zichtbare veranderingen in de binnenstad. Inwoners, ondernemers en bezoekers zijn vooral te spreken over de opgeknapte pleinen en de herinrichting van bepaalde straten en gebieden.

Bijna de helft van de inwoners en ondernemers vindt dat de gemeente niet voldoende doet om de leegstand aan te pakken. Iets meer dan de helft is van mening dat de gemeente meer moet investeren. Ruim twee derde van de gebruikers vindt de binnenstad goed bereikbaar en is eveneens van mening dat er genoeg valt te beleven. Ook is twee derde tevreden over het onderhoud in de binnenstad. Bijna de helft van de bezoekers vindt dat het winkelbestand divers genoeg is. Wel geven veel bezoekers aan dat de stad nog niet groen genoeg is en dat er straatmeubilair bij mag. Aan alle doelgroepen is gevraagd welke aanpassingen nodig zijn om aantrekkelijker te zijn in de toekomst. Ook hier is de aanpak van de leegstand het belangrijkste, 75% van alle respondenten ziet graag dat leegstaande winkels gebruikt worden voor tijdelijke projecten. Er wordt door de respondenten ook veel waarde gehecht aan meer groen (57%), meer straatmeubilair (54%) en meer fietsenstallingen (46%).

De raad ontvangt vanuit de P&C-cyclus, maar ook daarbuiten, verschillende documenten met voortgangsinformatie over de ontwikkeling van bepaalde delen/projecten in de binnenstad (hier zit echter geen vaste cyclus in). Vanuit de raad is aangegeven dat het college niet proactief is in het delen van informatie ten aanzien van de uitvoering van het Binnenstadsplan en de daaraan gekoppelde investeringen. Aan de andere kant wordt er vanuit de gemeenteraad zelf ook niet actief om informatie gevraagd. Op dit moment is bij de raad een vrij grote informatiebehoefte. De raad heeft op dit moment beperkt zicht op het effect van de investeringen en of de visie in het Binnenstadsplan richting geeft aan de ontwikkelingen. Ook heeft de raad op dit moment geen goed beeld van de belangrijkste overlegtafel voor de binnenstad. Het is voor de raad niet duidelijk welke taken en functie Bureau Binnenstad heeft en waar zij zich mee bezig houden.

Ieder jaar wordt de gemeenteraad een aantal keer meegenomen in de ontwikkelingen binnen de binnenstad via raadsinformatiebijeenkomsten. Ook worden rondom herinrichtingen altijd informatieavonden georganiseerd. Vastgesteld kan worden dat de animo voor dergelijke bijeenkomsten vanuit de raad doorgaans beperkt is. Als er memo's verschijnen over belangrijke projecten, volgt daar ook niet altijd een reactie op vanuit de raad.

In meer informelere settingen, zoals in 'De Ronde', wordt er op dit moment beperkt informatie gedeeld en besproken aangaande de binnenstad. Er vindt kortom geen (continue) dialoog plaats over hoe de middelen in de binnenstad worden ingezet, en of ze op een effectieve manier worden ingezet.

Raadsleden hebben diverse instrumenten waarmee ze opdrachten kunnen geven (motie) of wijzigingen kunnen aanbrengen in het ontwerpbesluit (amendement). De afgelopen jaren zijn er verschillende moties en amendementen ingediend ten aanzien van de binnenstad. Opvallend is dat slechts drie (van de acht) moties daadwerkelijk zijn aangenomen, waarvan er twee door ontbreken van budget niet zijn uitgevoerd. Ook zijn er van de vijftien ingediende amendementen maar twee aangenomen. De moties, amendementen en raadsvragen gaan veelal in op specifieke projecten in de binnenstad: de Swaenenborgh of over terrassen. Vastgesteld moet worden dat via de geijkte (bij)sturingsinstrumenten geen fundamentele beleids- of koerswijzigingen worden voorgesteld vanuit de raad (oftewel, waar moet Meppel zich de komende jaren in profileren/onderscheiden). Raadsleden geven aan erg betrokken te zijn bij het thema, maar omdat het veld zo complex en technisch is, voelen ze zich vaak nog niet geëquipeerd om echt te kunnen (bij)sturen op dit thema. Een goed voorbeeld waarbij de raad uiteindelijk wel in de positie kwam om kaders te kunnen stellen, is het opstellen van het huidige Binnenstadsplan. Ondanks dat het proces niet liep zoals verwacht (de raad keurde het plan af en moest het daarna zelf herschrijven), heeft de raad (in goede samenwerking met de organisatie) duidelijk kaders kunnen meegeven door zelf mee te schrijven aan het plan.

2.2 Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande conclusies en bevindingen komen wij tot de volgende aanbevelingen:

- **College: operationaliseer de projecten uit het Binnenstadsplan en monitor op de GOTIK projectmanagement beheersfactoren.** Er wordt tijdens de uitvoeringsfase van projecten gestuurd met behulp van een CAT-formulier waarin beheersfactoren staan beschreven. Het is belangrijk om voorafgaand aan een project beter inzichtelijk te maken wat de te verwachten kosten zijn, de capaciteit, planning en opleverkwaliteit.
- **College: betrek de raad en gebruikers van de binnenstad bij het vervolg op het Binnenstadsplan.** Het Binnenstadsplan loopt vanaf 2017 tot en met 2021 en moet zodoende volgend jaar vervangen worden. Bij de totstandkoming van het vorige Binnenstadsplan zijn de meeste stakeholders (ondernemers en inwoners) wel geconsulteerd, maar is niet van te voren duidelijk gemaakt wat er met hun input zou gebeuren. Het is daarom goed om dat van te voren duidelijk te maken en de uitnodiging om mee te denken bij de totstandkoming van het nieuwe plan breed uit te zetten. Uit het onderzoek komt namelijk naar voren dat zowel inwoners als ondernemers (inclusief Bureau Binnenstad), maar ook de raad, graag input willen leveren. Een online vragenlijst zoals uitgevoerd in dit onderzoek kan op een laagdrempelige wijze input ophalen bij niet alleen ondernemers, maar ook bij inwoners en bezoekers.
- **College: blijf in gesprek met de eigenaar van Swaenenborgh om hen te verleiden tot herontwikkeling.** Er wordt al een aantal jaren gepoogd om winkelcentrum Swaenenborgh op te waarderen. De gemeente Meppel heeft zelf geen eigendomspositie in het pand waardoor het - gecombineerd met versnipperd eigendom - lastig is om plannen voor een transformatie te realiseren. Blijf in gesprek met de eigenaar van het complex om deze te verleiden tot transformatie.

- **College: Zet nog meer in op projectorganisatie.** De huidige wijze van projectplanning in mensen en middelen behoeft verdere detaillering. Het gebruik van de CAT-formulieren geeft op ambtelijk niveau op relatief grove wijze inzicht in de planning en voortgang van de projecten. Aangeraden wordt de CAT-formulieren verder te detailleren met deelplanningen.
- **College en raad: geef duidelijkheid over de wijze van samenwerking met Bureau Binnenstad.** Er bestaat nu onduidelijkheid over de taken, het mandaat en de financiën van Bureau Binnenstad. Geef als raad kaders mee aan het college voor de wijze waarop de gemeente Meppel wil samenwerken met Bureau Binnenstad. Betrek Bureau Binnenstad in de nadere uitwerking van de plannen voor de binnenstad.
- **College (maar ook raad): betrek de gemeenteraad actief bij het inrichten van verantwoording en informatievoorziening.** Raadsleden kunnen hierdoor mede bepalen hoe en wanneer ze worden ingelicht over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de voortgang op de doelstellingen uit het Binnenstadsplan en de daaraan gekoppelde projecten. Zorg dat de P&C-cyclus en de overige informatiestromen op inhoud en financiën op elkaar zijn afgestemd zodat er samenhang en overzicht in de informatievoorziening ontstaat. Een nadrukkelijk aandachtspunt hierbij is het bieden van inzicht in de relatie tussen de investering en de uiteindelijke resultaten (output) en effecten (outcome). Een ander aandachtspunt is de wijze van informatiebehandeling die nu nog veel via de formele wegen loopt, terwijl informele settingen zoals De Ronde of raadsinformatiebijeenkomsten zich wellicht beter lenen voor een reflectie op de algehele voortgang.

DEEL II

Nota van bevindingen

H3 | Onderzoeksverantwoording

Deel II van het rapport gaat gedetailleerder in op de bevindingen waarop de conclusies en aanbevelingen in Deel I zijn gebaseerd. Deel II kent de volgende hoofdstukindeling:

- Hoofdstuk 3: Onderzoeksverantwoording
- Hoofdstuk 4: Beleid
- Hoofdstuk 4: Organisatie en uitvoering
- Hoofdstuk 6: Resultaten
- Hoofdstuk 7: Evaluatie en verantwoording

3.1 Hoofd- en deelvragen

De Rekenkamercommissie Meppel wil weten in hoeverre de investeringen in de binnenstad effect hebben. Het is daarbij tevens de vraag welke kosten daarvoor door de gemeente zijn gemaakt. Het gaat om investeringen vanuit het fysieke domein om de vitaliteit van de binnenstad te behouden. De Rekenkamercommissie Meppel heeft gekoppeld aan de doelstelling de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

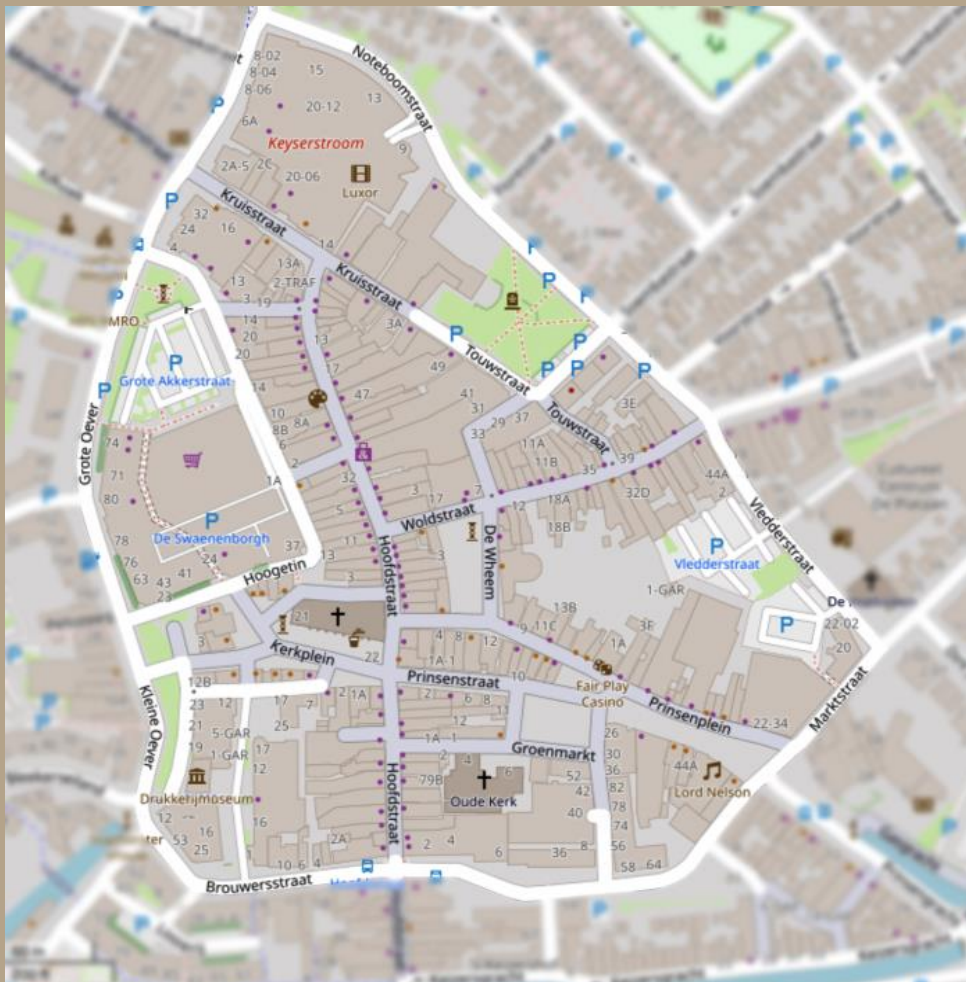
Welke investeringen en uitgaven kent de gemeente gericht op de binnenstad en welke effecten hebben deze op de binnenstad? In hoeverre sluiten die effecten aan bij de doelstellingen die de gemeente bij het besluiten over die investeringen en uitgaven heeft vastgelegd?

De hoofdvraag is geoperationaliseerd in de volgende acht deelvragen:

1. Welk beleid heeft de gemeente vastgelegd, specifiek gericht op de binnenstad en welke effecten heeft de gemeente daarmee beoogd?
  - a) Op welke wijze is ingezet op de aanpak van achterstallig beheer, onderhoud en handhaving?
  - b) Op welke wijze is ingezet op de aanpak en modernisering van openbare ruimte?
  - c) Op welke wijze is ingezet op revitalisering van openbare ruimte en privaat eigendom?
  - d) Op welke wijze is ingezet op herstructurering waarbij de functie winkelgebieden grotendeels hetzelfde blijft?
  - e) Op welke wijze is ingezet op transformatie naar andere functies?
2. In hoeverre zijn de gestelde doelstellingen voldoende geoperationaliseerd om de mate van effectiviteit te kunnen bepalen?
3. Welke uitgaven en investeringen heeft de gemeente de afgelopen jaren (vanaf 2017) gedaan om de doelstellingen te bereiken?
4. Hoe worden de doelstellingen en de voortgang hierop gemonitord?
5. Zijn de bedoelde effecten gerealiseerd en in welke mate, en daar waar de doelstellingen niet of onvoldoende zijn behaald, wat zijn de oorzaken daarvan?
6. In hoeverre zijn de (eind)gebruikers (ondernemers, inwoners, bezoekers) betrokken geweest bij de investeringsplannen? (En hoe kijken zij tegen de investeringen van de afgelopen jaren aan?)
7. Welke mogelijkheden heeft de gemeenteraad om (bij) te sturen ten aanzien van investeringen in de binnenstad? (En heeft de raad daar ook gebruik van gemaakt?)
8. Welke lessen kunnen worden geleerd van de wijze waarop de investeringen de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden?

Afbakening onderzoek

- Dit onderzoek richt zich op investeringen in de binnenstad van Meppel. Onderstaande afbeelding biedt een overzicht van de binnenstad. Hieronder vallen het kernwinkelgebied en de aanloopstraten. De binnenstad strekt vanaf de Grote Oever, naar de Kleine Oever, Brouwersstraat, Kromme Elleboog, een gedeelte van de Marktstraat, Vledderstraat en de Noteboomstraat.
- De focus in dit onderzoek ligt op de investeringen in de fysieke binnenstad zoals aanpassing van de openbare ruimte en de transformatie van winkelpanden. Ook worden investeringen in samenwerkingen met andere organisaties meegenomen, zoals de investeringen in centrummanagement.
- Gekeken is naar de hoofdlijnen van deze investeringen. Bij gebiedsontwikkeling X of Y, wordt niet op detailniveau beschreven hoeveel kosten er naar stoeptegels en het aantal bomen zijn gegaan. Er wordt wel beschreven wat het doel van deze gebiedsontwikkeling was, de totale kosten en in hoeverre de gestelde doelen zijn behaald. Het detailniveau van de investeringen is daarmee beperkt.

3.2 Normenkader

Om de verzamelde informatie te beoordelen en om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, is gebruikgemaakt van een normenkader. Dit normenkader is bij dit rapport gevoegd als **bijlage 1**.

3.3 Onderzoeksaanpak

Voor het verzamelen van de benodigde informatie en het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn verschillende onderzoeksmethoden gebruikt.

Documentenstudie

Op basis van de documentenstudie zijn topiclijsten opgesteld voor de interviews met betrokkenen. Een complete lijst van de bestudeerde documenten is opgenomen in **bijlage 2**.

Lokaal enquête-onderzoek onder inwoners, bezoekers én ondernemers

Een vragenlijst is uitgezet onder inwoners, bezoekers en ondernemers. Middels een QR-code en een link hadden de lezers toegang tot de online vragenlijst. Deze vragenlijst is uitgezet via de Meppeler Courant, de website en de socials van de gemeente en via de Meppeler Handelsvereniging (MHV). De vragenlijst is zo laagdrempelig mogelijk gemaakt om een goede respons te krijgen. De vragen zijn met zowel de Rekenkamercommissie als de communicatieafdeling van de gemeente Meppel afgestemd. De vragenlijst is bijgevoegd als **bijlage 3**.

Interviews met betrokken organisaties/functionarissen

Voor een verdieping en nadere duiding zijn interviews gehouden. Er zijn intern gesprekken gevoerd met medewerkers van de ambtelijke organisatie, de verantwoordelijke portefeuillehouder en de gemeenteraad. Daarnaast is een groepsgesprek gehouden met de stakeholders uit de binnenstad (Meppeler Handelsvereniging, Vereniging Eigenaren Centrum Meppel, Bureau Binnenstad en Meppeler Event Desk). De complete lijst van geïnterviewde personen is te vinden in **bijlage 4**.

H4 | Beleid en realisatie

Dit hoofdstuk beschrijft het beleid ten aanzien van de binnenstad van Meppel. Specifiek wordt ingegaan op de aanpak van beheer, onderhoud en handhaving, aanpak en modernisering openbare ruimte, revitalisering, herstructurering en transformatie. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Vanaf 2015 zijn diverse beleidsdocumenten vastgesteld die bijdragen aan het vitaal houden en leefbaar maken van de binnenstad. Het belangrijkste beleidsdocument is het Binnenstadsplan uit 2017 waarin concrete ambities en projecten staan beschreven. Het Binnenstadsplan kent drie hoofdthema's: concentreren, beleven en bereiken. Er is in het plan o.a. ingezet op herstructurering, transformatie, aanplanten van openbaar groen en het verbeteren van de gevels in de winkelstraten. Het Binnenstadsplan is integraal waarin diverse beleidsvelden zijn meegenomen zoals gebiedsontwikkeling, openbare ruimte, verkeer en economie. Het plan is helder verwoord, bevat concrete projecten en geeft een reëel beeld van wat er nodig is om de binnenstad vitaal te houden.
- Het Binnenstadsplan loopt tot einde van 2021 maar nog niet alle projecten zijn afgerond. Dit komt enerzijds door de beperkte capaciteit en middelen en anderzijds door de coronacrisis van de afgelopen anderhalf jaar. Om de projecten te kunnen afronden is een nieuwe subsidieaanvraag gedaan voor het Regio Stedenfonds van de provincie Drenthe.
- Naast het Binnenstadsplan zijn enkele subsidies ingezet om de binnenstad te verbeteren. Zo zijn in 2019 nadere regels voor het Gevefonds van kracht om meer ondernemers te verleiden hun gevels te verbeteren. En is sinds 2020 de stimuleringssubsidie verplaatsing of verkleuring detailhandel van kracht om het kernwinkelgebied te concentreren en de aanloopstraten te verkleuren naar andere functies.
- Met het Binnenstadsplan uit 2017 en de subsidieregelingen is door de gemeente adequaat ingezet op het verbeteren van de vitaliteit van de binnenstad.
- Ten aanzien van het evenementenbeleid kent Meppel een unieke situatie. Met behulp van een jaarlijkse subsidie helpt de Meppel Event Desk (MED) initiatiefnemers bij het organiseren van hun evenementen. Zij fungeert daarmee als schakel tussen de gemeente en initiatiefnemer waardoor aanvragen voor evenementenvergunningen vlotter verlopen. Daarnaast draagt de MED bij aan een veilig verloop van evenementen.
- Vanaf 2018 is de citymarketing overgegaan naar Merk Meppel met de slogan Meppel Diep Geluk. Samen met ondernemers, inwoners en andere stakeholders zijn de aanjagers achter het Merk Meppel aan de slag gegaan om het verhaal te bepalen, wat Meppel wil vertellen over de stad. Merk Meppel ontvangt jaarlijks een subsidie, de citymarketing is daarmee 'buiten de deur' belegd en is grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Merk Meppel vertegenwoordigt niet alleen de binnenstad, maar bredere sectoren zoals sport, cultuur en economie. De gastvrijheid van Meppel is daarin de rode draad. In de koers van Merk Meppel heeft de gemeente een faciliterende rol. De gemeente stemt af met de stichting en geeft daarin op hoofdlijnen suggesties, zodat de gemeente zich niet hoeft te bemoeien met details op microniveau.

In dit hoofdstuk wordt de volgende deelvraag beantwoord:

1. Welk beleid heeft de gemeente vastgelegd, specifiek gericht op de binnenstad en welke effecten heeft de gemeente daarmee beoogd?
  - a. Op welke wijze is ingezet op de aanpak van achterstallig beheer, onderhoud en handhaving?

- b. Op welke wijze is ingezet op de aanpak en modernisering van openbare ruimte?
- c. Op welke wijze is ingezet op revitalisering van openbare ruimte en privaat eigendom?
- d. Op welke wijze is ingezet op herstructurering waarbij de functie winkelgebieden grotendeels hetzelfde blijft?
- e. Op welke wijze is ingezet op transformatie naar andere functies?

4.1 Beleidsontwikkeling

Het behouden van een vitale binnenstad staat bij veel gemeenten op de beleidsagenda, ook bij de gemeente Meppel. Het Binnenstadsplan uit 2017 beschrijft dat er in 2017 bij elkaar 12.600 bezoekers de binnenstad bezochten, waar dat vijf jaar eerder nog 15.000 bezoekers betrof. Er was in 2017 25% structurele leegstand in de aanloopstraten en 15% in het kernwinkelgebied. Het teruglopen van de bezoekersaantallen en de toename van de leegstand hebben een impact op de leefbaarheid van de binnenstad. Uit de deskresearch blijkt dat er vanuit de gemeente Meppel via diverse beleidsvelden wordt ingespeeld op de doelstelling voor het behouden/versterken van een vitale binnenstad. In onderstaande tabel is een kort overzicht van de belangrijkste (vastgestelde) documenten die daaraan bijdragen.

Tabel 2 Beleidsstukken aangaande de binnenstad

Jaar	Titel
2015	Evenementenbeleid
2016	Detailhandelsbeleid Meppel
2017	Binnenstadsplan Meppel
2017	Provinciale subsidie ten behoeve van binnenstad
2017	Herijking beleidsplan parkeren
2020	Stimuleringssubsidie verplaatsing en of verkleuring detailhandel

In 2016 is het detailhandelsbeleid voor de gemeente Meppel vastgesteld. Dat detailhandelsbeleid was vigerend voor heel de gemeente Meppel en bood de kaders voor het Binnenstadsplan uit 2017. Het Binnenstadsplan is het belangrijkste beleidsdocument dat zich specifiek richt op de vitaliteit van het centrum van Meppel. Uit de interviews blijkt dat het voor de gemeenteraad niet duidelijk is in hoeverre ander gemeentelijk beleid (bijvoorbeeld parkeerbeleid) is verknoopt in het Binnenstadsplan. De gemeenteraad zou graag zien dat in het volgende Binnenstadsplan, met een integrale blik gemeentelijk beleid wordt meegenomen. Echter, in het vigerende Binnenstadsplan is reeds met een integrale bril gekeken naar de binnenstad. Zo wordt er ingegaan op de openbare ruimte, (her)ontwikkeling, waterpartijen en bereikbaarheid.

Het huidige Binnenstadsplan is voortgekomen uit een initiatiefvoorstel van de gemeenteraad in het voorjaar 2017 omdat een eerder plan, dat was opgesteld door het college, niet op voldoende steun kon rekenen binnen de gemeenteraad. Vanuit diverse fracties was men van mening dat een aantal onderwerpen niet voldoende waren opgenomen in het plan. Zo was er te weinig aandacht voor de leegstand binnen Swaenenborgh, terwijl vanuit de raadsfracties werd gesteld dat deze leegstand een negatieve invloed heeft op de binnenstad. Verder was de kritiek dat de inwoners slecht betrokken

werden bij het opstellen van het plan en was niet duidelijk waar eventuele input van inwoners was terechtgekomen. Een ander kritiekpunt richtte zich op de opname van de ontsluiting Noord in het plan, terwijl daar op dat moment geen urgentie voor werd gevoeld binnen de gemeenteraad. Nadat het initiële Binnenstadsplan was afgewezen door de raad heeft een aantal fracties het initiatief genomen om samen een nieuw Binnenstadsplan te schrijven. Het opstellen van een Binnenstadsplan was noodzakelijk om in aanmerking te blijven komen voor financiële middelen uit het Binnenstadsfonds van de provincie Drenthe. Het herschreven Binnenstadsplan is unaniem in 2017 door de gemeenteraad vastgesteld.

Het Binnenstadsplan heeft veel momentum en bewustzijn gecreëerd binnen de gemeente en raad. Door de aandacht voor het Binnenstadsplan is de gemeente beter in contact gekomen met belanghebbenden zoals inwoners en ondernemers uit het centrum. Om de aandacht verder te formaliseren is Bureau Binnenstad opgericht waarin de vastgoedvereniging en de ondernemersvereniging deelnemen naast de gemeente Meppel. Sinds de oprichting van Bureau Binnenstad in 2018 zijn de contacten met de stakeholders in de binnenstad sterk verbeterd (wat ook aan bod komt in het volgende hoofdstuk). Met Bureau Binnenstad hebben ondernemers, vastgoedeigenaren en de gemeente een platform waarop overleg en afstemming plaatsvindt.

Binnenstadsplan

Het Binnenstadsplan uit 2017 kent drie hoofdthema's: concentreren, beleven en bereiken. Met concentreren wordt gepoogd om het kernwinkelgebied scherper te begrenzen. Daarbinnen wordt detailhandel geconcentreerd zodat de binnenstad vitaal en levendig blijft. Dat betekent dat de aanloopstraten worden verkleurd naar andere functies. Beleving moet ervoor zorgen dat meer bezoekers naar het centrum van Meppel komen. Men komt niet naar het centrum voor een snelle boodschap maar wil sfeer, gemak en gezelligheid beleven. Tot slot, wordt in het Binnenstadsplan ingezet op bereikbaarheid van het centrum. Het is belangrijk dat bij elke entree naar de binnenstad de automobilist, fietser of voetganger duidelijk wordt gemaakt hoe zij naar het kernwinkelgebied kunnen komen.

Het Binnenstadsplan loopt tot einde van 2021. Een nieuwe subsidieaanvraag voor het Regiostedenfonds van de provincie Drenthe voor de periode na 2021 is ingediend. Naar verwachting neemt Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe in november 2021 een besluit over het verlengen van het Binnenstadfonds. Uit de interviews blijkt dat de berichten daarover vanuit de provincie positief zijn. Daardoor heeft Meppel uitzicht om voor de komende twee jaar verder te kunnen gaan met de uitvoering van de projecten uit het Binnenstadsplan.

4.2 Inzet op aanpak openbare ruimte

Hoewel het aanpakken van de openbare ruimte geen hoofdthema is in het Binnenstadsplan, loopt het aanpakken van de openbare ruimte wel door deze drie hoofdthema's heen. Het realiseren van een prettige openbare ruimte draagt bij aan beleving en sfeer van de binnenstad (bijdrage aan hoofdthema beleving). In het Binnenstadsplan (2.1.3.4. Beleven fysiek) worden verschillende facetten van de openbare ruimte benoemd die moeten worden aangepakt:

- Ophangen van sfeerverlichting
- Kunstwerken zoals speelvoorzieningen en waterbeleving
- Gevelverbetering van historische panden
- Beperking en uniformiteit van reclame-uitingen
- Toevoegen van meer groen en straatmeubilair
- Routing, parkeren en bereikbaarheid voor mindervaliden

Op basis van bovenstaande facetten gaan we in de volgende alinea's verdiepend in op waterpartijen, groen, bereikbaarheid en gevelverbetering als onderdeel van de aanpak van de openbare ruimte. We

werpen daarbij een blik op wat is gerealiseerd, door middel van de jaarstukken.

Water(partijen)

De waterstructuur van Meppel bestaat uit een vijftal waterlopen en is oost-west gericht. Enkele waterlopen hangen sterk samen met het stedelijk groen en het omliggende landschap. Aan de westzijde van Meppel komt een aantal waterlopen bij elkaar. Door de aanwezigheid van industriegebieden Oevers A en B is de binnenstad van Meppel hier voor het inkomend vaarverkeer moeilijk herkenbaar. In het Binnenstadsplan is de ambitie uitgesproken voor:

- een herkenbaar waterkwartier;
- bereikbaar Meppel via het water;
- goed toegankelijk en beleefbaar water.

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2019	Onderzoek businesscase gracht Prinsenplein. De raad heeft in de vergadering van 28 november 2019 kennis genomen van de concept onderzoeksopdracht. Deze geeft een helder vertrekpunt voor het onderzoek en vat de reacties van de samenleving (inloopbijeenkoms) samen. Begin 2020 wordt de opdracht gegund aan een adviesbureau.
2020	Het conceptrapport MKBA-gracht is opgeleverd en gedeeld met de samenleving. Bestuurlijke besluitvorming naar aanleiding van het definitieve rapport is voorzien in het eerste halfjaar van 2021.

Uit de jaarstukken blijkt dat in 2019 door de raad kennis is genomen van een concept onderzoeksopdracht naar de businesscase Prinsenplein. Zowel uit de interviews als de jaarstukken blijkt dat de politiek de wens had om te onderzoeken in hoeverre het haalbaar was om de Prinsengracht open te graven. In de coalitieakkoorden is afgesproken om een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) te maken. De uitkomst van de MKBA was dat het opgraven van de gracht financieel niet haalbaar is.

Groen

Uit het Binnenstadsplan blijkt dat er relatief weinig hoogwaardig gebruiksgroen aanwezig was in 2018, wat een prettig verblijf in de binnenstad kan bevoordelen. Groene gebieden worden in het Binnenstadsplan samengevat in de term 'Tuinen van de Stad'. Het plan heeft de volgende ambities:

- Vergroenen van de Kromme Elleboog.
- Vergroenen van de centrumring, waaronder de Noteboomstraat (achterzijde Keyserstroom) en het groen in het Slotplantsoen en rondom het Stadhuis.
- Langs de kades van het Mallegat te streven naar het toevoegen van openbare ruimte met een uitnodigende groene verblijfskwaliteit (vergroening).

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2019	Bij projecten en herinrichtingen wordt het groen waar mogelijk biodivers ingericht en letten we op de groene doelen van 'Zo Doen We Groen'.
2019	De wortelopdruk en de boomspiegels op het Prinsenplein en langs de gasgracht zijn aangepakt. En er zijn 895 paaltjes verwijderd waardoor het straatbeeld rustiger wordt en

	beter schoon te houden is.
2020	Langs de Grote Oever en de Brouwersstraat is meer openbaar groen ingericht. Dit draagt bij aan doelstellingen van 'Tuinen van Stad'.
2020	Begin 2020 is de nieuwe Lidl op het Vledder geopend en is een groot deel van de openbare ruimte rondom dit gebied gerealiseerd.

Hoewel in de jaarstukken veel wordt teruggekoppeld over het openbaar groen, wordt niet veel ingegaan op groen in de binnenstad van Meppel. Ook uit de interviews blijkt dat het behoud van groen in de binnenstad een aandachtspunt is (al zien de gebruikers wel al duidelijke verbetering; zie hoofdstuk 6). In 2019 is wel besloten om bij projecten en herinrichtingen het groen waar mogelijk biodivers in te richten en te letten op de doelen van de kadernotitie 'Zo Doen We Groen' van de gemeente Meppel.

Bereikbaarheid en parkeren

Om de bereikbaarheid van het centrum te verbeteren wordt ingezet op de zichtbaarheid van de toegangswegen naar het kernwinkelgebied. De insteek is om een bezoeker zowel per fiets als per auto aan te geven op welke wijze het centrum te bereiken is. Een eerste stap in de aanpak van de bereikbaarheid is het herijken van het parkeerbeleid in 2017. Daarnaast zijn er enkele specifieke projecten opgenomen in het Binnenstadsplan om de bereikbaarheid te verbeteren. De ambities zijn:

- De parkeergarage de Kromme Elleboog voorziet in de parkeerbehoefte van de zuidzijde van het centrum en de aanwezige functies. Na de bouw van de parkeergarage kan het gebied rond het Prinsenplein en Groenmarkt definitief autovrij worden gemaakt.
- Bij het aanpakken van de Noordelijke stadsentree wordt ingezet op een goede fietsverbinding vanuit Nijeveen en Nieuwveenselanden naar het kernwinkelgebied.
- Vanuit de noordelijke entree komt men via de Schoolstraat en Eendrachtstraat op de Centrumring. Hier ligt een opgave voor de vindbaarheid van de binnenstad. Dit geldt voor zowel de automobilist als de voetganger die de auto bijvoorbeeld al bij de parkeerplaats Stadhuis bij Mallegat heeft geparkeerd. De bereikbaarheidsambities zijn:
  - Bereikbare en vindbare parkeerterreinen van onder andere Stadhuis en Keyserstroom, wellicht middels een parkeerverwijssysteem.
  - Duidelijke looproute vanaf parkeerterrein Stadhuis naar kernwinkelgebied.
  - Kwaliteitsverbetering van de wokkel Keyserstroom, upgraden parkeergarage.
- Vanuit de zuidelijke entree komt men via de aanlegplaatsen op de centrumring. Hier ligt een opgave voor de vindbaarheid van de binnenstad. Vanaf Bleekerseiland via Brouwersstraat is er een verbinding naar de Hoofdstraat. Daarnaast is er een verbinding vanuit Bleekerseiland via Kleine Oever en Kleine Akkerstraat naar het Kerkplein.
- Aanloopstraten Brouwerstraat en Kleine Oever:
  - Realiseren van een duidelijke looproute naar het kernwinkelgebied.
- Een kwaliteitsverbetering van de parkeergarage Keyserstroom.

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2018	Het afgelopen jaar is in afwachting van de uitspraak van de Raad van State de sloop van het gebouw bij de Kromme Elleboog, de sanering van de vervuilde grond en het onderzoek van de archeologische vondsten alvast opgepakt. De behandeling door de bestuursrechter zou aanvankelijk in december 2018 plaatshebben. Door achterstanden bij de afdeling Bestuursrechtspraak is de zittingsdatum pas in het voorjaar van 2019. Het project loopt

	hierdoor vertraging op.
2019	In 2019 is gestart met de bouw van appartementen en een parkeergarage aan de Kromme Elleboog. Overdracht van de parkeergarage aan de gemeente zal medio 2020 plaatsvinden.
2020	Looproutes naar binnenstad worden conform plan aangeduid met kleine attractieve signaalpijlen op het wegdek. Parkeerverwijssysteem wordt gelijktijdig met de opening P-Kromme Elleboog (1 feb '21) geactualiseerd en aangepast conform plan.
2020	Op de kop van de Gasgracht zijn 'flitsparkeerplaatsen' gerealiseerd.
2020	De aanlooproutes naar de binnenstad vanaf de grotere parkeerplaatsen, het station en het havenkantoor zijn voorzien van signaalpijlen in het wegdek.
2020	Herinrichting Groenmarkt en zuidzijde van de Kromme Elleboog, het beboddingsplan autoluwe binnenstad en het statisch parkeerverwijssysteem zijn voorbereid en worden uitgevoerd zodra de parkeergarage aan de Kromme Elleboog in gebruik is genomen. De inrichting rondom het complex Kromme Elleboog is nagenoeg afgerond en de parkeergarage is begin 2021 in gebruik genomen.

Ten aanzien van bereikbaarheid en parkeren zijn diverse projecten opgestart. Een eerste ontwikkeling is de herontwikkeling van de Kromme Elleboog. Daar zijn appartementen gebouwd met een parkeergarage. Daarnaast zijn looproutes verduidelijkt en is de signalering richting de binnenstad verbeterd. Dit heeft bijgedragen aan een betere bereikbaarheid van de binnenstad, zoals is beschreven als ambitie in het Binnenstadsplan.

Gevelverbetering

Gevelverbetering van historische panden versterkt de historische beleving. Om eigenaren aan te zetten tot het verbeteren van hun gevels kan een beroep worden gedaan op het Gevelfonds. De aanblik van straten en pleinen wordt hier en daar hinderlijk verstoord door reclame-uitingen van winkeliers. Door meer uniformiteit aan te brengen komt er meer rust in het straatbeeld waardoor de historische waarde beter tot zijn recht komt. In het Binnenstadsplan is de ambitie uitgesproken om op diverse plekken aan de slag te gaan met gevelverbetering, waaronder (maar niet on-uitputtelijk):

- Aanloopstraat Prinsengracht
- Aanloopstraat Zuideinde/Verlengde Hoofdstraat
- Aanloopstraat Molenstraat
- Aanloopstraat Brede Woldstraat
- Brouwersstraat

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2018	Het Gevelfonds voor de binnenstad is door vier ondernemers aangesproken voor een substantiële opknapbeurt van hun winkelpui. Deze verbeteringen gaan verder dan het geldend welstandsregime en bevatten niet afdwingbare bouwkundige ingrepen (bijvoorbeeld het vrijwillig verwijderen van aanwezige luifels en overbodige reclame-uitingen).

2019	Ook zijn nadere regels voor het Gevelfonds 2019 opgesteld, waarbij wordt ingezet op maatwerk. De verwachting is dat deze nadere regels zullen leiden tot meer beweging van pandeigenaren om te komen tot gevelverbetering.
2019	De kwartiermaker voor de binnenstad werkt samen met MHV (winkeliers) en VECM (vastgoedeigenaren) aan het oplossen van leegstand, pleegt acquisitie en geeft uitvoering aan de regelingen 'verkleuren en verplaatsen' in aanloopstraten en de regeling Gevelfonds in het centrum.

Uit de jaarstukken blijkt dat in 2018 het Gevelfonds door vier ondernemers is aangesproken voor een substantiële opknopbeurt van hun winkelpui. Uit de interviews komt naar voren dat zowel het verkleuren van de aanloopstraten als de gevelverbeteringen traag zijn gestart, maar dat daar in 2021 een inhaalslag in is verricht. Uit de jaarstukken blijkt dat in 2019 al nadere regels zijn opgesteld voor het Gevelfonds. Deze nadere regels zijn raadpleegbaar via de website van de gemeente Meppel. Het totale fonds bedraagt € 200.000 en het maximale subsidiebedrag bedraagt maximaal 50% van de uitvoeringskosten met een maximum van € 10.000 per gevelwand. Op basis van de jaarstukken is niet duidelijk hoeveel ondernemers gebruik hebben gemaakt van het fonds. Op basis van de interviews werd duidelijk dat er in 2020 één en in 2021 twee ondernemers een subsidieaanvraag hebben ingediend bij het Gevelfonds. Daarnaast zijn er gesprekken met nog zes potentiële aanvragers.

4.3 Inzet op beheer, onderhoud en handhaving

Uit gesprekken blijkt dat bij fysieke ingrepen in de binnenstad regulier onderhoud vanuit de gemeente wordt gecombineerd met eventuele nieuwe investeringen omdat dit naast kostenvoordelen ook de overlast zo veel mogelijk beperkt. De bestaande budgetten voor projecten in de binnenstad worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Een voorbeeld is het vervangen van verkeersborden in het centrum. De afdeling Ruimte Initiatief gaat in overleg met de afdeling Ruimte Verzorgen of in een van de lopende gebiedsontwikkelingsprojecten het vervangen van de verkeersborden kan worden meegenomen vooruitlopend op de reguliere planning.

Handhaving maakt geen integraal onderdeel uit van het Binnenstadsplan. Uit de antwoorden in de vragenlijst komt wel naar voren dat inwoners graag meer handhaving willen zien op hangjongeren. Ook zijn fietsers in de hoofdstraat een aandachtspunt. De hoofdstraat loopt door het kernwinkelgebied dat is bestemd voor voetgangers, fietsers moeten afstappen.

4.4 Inzet op herstructurering, transformatie en ontwikkeling

Sinds 6 juni 2020 is de stimuleringssubsidie "verkleuren en/of verplaatsen detailhandel binnenstad Meppel 2019-2021" van kracht. Deze subsidie komt voort uit de vaststelling van de beleidsnotitie 'De compacte stad' uit 2017. In deze beleidsnotitie wordt beoogd een groot aandeel van het aantal vierkante meters winkelloppervlak uit de markt te halen. De stimuleringsregeling kent twee subsidiemogelijkheden: een verkleuringssubsidie (voor het aanpassen van de bestemming in de aanloopstraten, van detailhandel naar bijvoorbeeld wonen) en een verplaatsingssubsidie (verplaatsen van een winkelpand van een aanloopstraat naar het kernwinkelgebied).

De verkleuringssubsidie kan bestaan uit:

1. een subsidie van 70% met een maximum van € 5.000 in de kosten van een verkleuringsplan.
2. een subsidie van 40% in de verkleuringskosten naar de functie wonen op de begane grond:
  - a. met een maximum van € 100.000 voor het realiseren van één grondgebonden woning, waarvan van het gehele pand één woning wordt gemaakt;
  - b. met een maximum van € 75.000 voor het realiseren van één grondgebonden

- woning op de begane grond;
  - c. met een maximum van € 50.000 voor het realiseren van meerdere appartementen op de begane grond, mits de oppervlakte van elk appartement minimaal 90 m2 exclusief gezamenlijke ruimte bedraagt.
3. een subsidie van 40% in de verkleuringskosten naar een functie anders dan detailhandel binnen de bestaande bestemming met een maximum van € 20.000.

In het Binnenstadsplan zijn een aantal transformatieprojecten opgenomen. Zo zijn in het Binnenstadsplan de ambities uitgesproken om in de aanloopstraat op de Prinsengracht tien panden te verkleuren, de gevels te verbeteren en vier panden te verplaatsen naar het kernwinkelgebied. Ook op het Zuideinde/Verlengde Hoofdstraat worden winkels getransformeerd door het toevoegen van woonfuncties. Hetzelfde geldt voor het toevoegen van woonfuncties in de Molenstraat en de Brede Woldstraat.

Ambities:

- Aanloopstraten Prinsengracht en plint het Vledder
  - Toegevoegde woonfuncties aan Prinsengracht (verkleuren; tien panden)
  - Verplaatste detailhandel naar het kernwinkelgebied (concentreren; vier panden)
- Aanloopstraat Zuideinde/Verlengde Hoofdstraat:
  - Toegevoegde woonfuncties in het Zuideinde/Verlengde Hoofdstraat (verkleuren; elf panden)
  - Verplaatste detailhandel naar het kernwinkelgebied (concentreren; zes panden)
- Aanloopstraat Molenstraat
  - Toegevoegde woonfuncties in de Molenstraat (verkleuren; zes panden)
  - Verplaatste detailhandel naar het kernwinkelgebied (concentreren; één pand)
- Aanloopstraat Brede Woldstraat
  - Toegevoegde woonfuncties (verkleuren; dertien panden)
  - Verplaatste detailhandel naar het kernwinkelgebied (concentreren; tien panden)
- Brouwersstraat en Kleine Oever
  - Toegevoegde woonfuncties in de Brouwersstraat
  - Verplaatste detailhandel naar het kernwinkelgebied

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2018	Heronderhandeling met de ontwikkelaar hebben geleid tot een aangepast plan. Het Vledder wordt afgerond met circa 50 woningen en een extra supermarkt inclusief een hoogwaardig ingerichte openbare ruimte. Het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld door de raad. De voorbereiding van de uitvoering is bijna afgerond. In het voorjaar van 2019 gaan de werkzaamheden van start.
2018	In 2018 is de Keyserstroom herontwikkeld. Daarmee is de bioscoop terug in Meppel.

2019	In 2019 is de subsidieregeling verkleuren en verplaatsen door het college vastgesteld en hebben drie aanvragen geleid tot actie. Ook zijn nadere regels voor het Gevefonds 2019 opgesteld, waarbij wordt ingezet op maatwerk. De verwachting is dat deze nadere regels zullen leiden tot meer beweging van pandeigenaren om te komen tot gevelverbetering.
2019	In 2019 is gestart met de bouw van appartementen en een parkeergarage aan de Kromme Elleboog. Overdracht van de parkeergarage aan de gemeente zal medio 2020 plaatsvinden.
2019	Gesprekken met de eigenaar van de Swaenenborgh hebben nog niet geleid tot concrete plannen voor kwaliteitsverbetering van dit winkelcentrum.
2019	De kaders voor een leegstandsverordening zijn eind 2019 door het college vastgesteld. Aan de hand hiervan wordt de definitieve verordening opgesteld.
2019	De afronding van het Vledder is in 2019 vormgegeven met de bouw van een nieuwe supermarkt, diverse woningen en de inrichting van de openbare ruimte.
2019	De kwartiermaker voor de binnenstad werkt samen met MHV (winkeliers) en VECM (vastgoedeigenaren) aan het oplossen van leegstand, pleegt acquisitie en geeft uitvoering aan de regeling 'verkleuren en verplaatsen' in aanloopstraten en de regeling Gevefonds in het centrum.
2020	De appartementen bij de Kromme Elleboog zijn in 2020 gerealiseerd. De parkeergarage is begin 2021 geopend. Aansluitend wordt de omgeving heringericht.
2020	In 2020 is een plan opgesteld voor herontwikkeling van de URZO-locatie. Het aantal m2 detailhandel/centrumbestemming zal worden teruggebracht van 2.975 m2 naar circa 600 m2. Daarnaast voorziet het plan in de realisatie van 35 appartementen en negen stadswoningen. Om het plan mogelijk te maken is in december 2020 gestart met een planologische procedure. Verkleuren/verplaatsen, in de periode 2018 t/m 2020 is ruim 7.500 m2 'verkleurd' van detailhandel naar wonen en andere functies. Hiermee is de doelstelling uit het Binnenstadfonds van 5.000 m2 ruimschoots gerealiseerd.
2020	Begin 2020 is de nieuwe Lidl op het Vledder geopend en is een groot deel van de openbare ruimte rondom dit gebied gerealiseerd. Ook is gestart met de bouw van de twee appartementenblokken tussen de Jumbo en de Gasfabriek. Voor de resterende bouwplannen langs de Gasgracht (zestien appartementen en tien grondgebonden woningen) zijn omgevingsvergunningen aangevraagd.

Met betrekking tot het verkleuren van de aanloopstraten blijkt uit de interviews dat het resultaat als beperkt wordt ervaren. Toch zijn er vanaf 1 januari 2018 33 panden verkleurd, conform de volgende verdeling: In 2018 negen panden, in 2019 negen panden, in 2020 zes panden, in 2021 t/m oktober negen panden. Samen goed voor ruim 10.000 m2 detailhandel verkleuring.

Niet alle pandeigenaren hebben gebruikgemaakt van de subsidieregeling verkleuren. Het verkleuren is bedoeld om meer woningen toe te voegen in het centrum en het aantal m2 winkels te concentreren en te verkleinen.

Naast het verkleuren van de aanloopstraten is ingezet op grotere locaties die zijn (her)ontwikkeld. Onder andere aan de Kromme Elleboog, de URZO-locatie en het Vledder worden woningen toegevoegd. Naast het verkleinen van het metrage detailhandel, is het toevoegen van woningen en daarmee bezoekers een tweede strategie om leegstand terug te dringen in de binnenstad. In de interviews is benoemd dat om de binnenstad nog aantrekkelijker te maken, ook projecten buiten de binnenstadsring opgepakt moeten worden. Een voorbeeld is Bleekerseiland, op deze locatie is al acht jaar weinig gerealiseerd terwijl het als een aantrekkelijke locatie in Meppel wordt ervaren. Er zijn verder nog meer 'vergeten' plekken aan de rand van de binnenstad. Het schenken van aandacht aan deze locaties zou ook de binnenstad ten goede kunnen komen omdat op deze locaties woningen kunnen worden gerealiseerd, wat extra bezoekers betekent voor de binnenstad.

Swaenenborgh

Er wordt al een aantal jaren gepoogd om winkelcentrum Swaenenborgh op te waarderen. De eigenaar van het winkelcentrum heeft landelijk veel vastgoed in bezit, maar heeft tot dusver nog geen plannen gemaakt voor het aanpakken van het winkelcentrum in Meppel. Boven het winkelcentrum bevinden zich 46 particuliere appartementen en een Albert Heijn waarmee het eigendom sterk versnipperd is. De gemeente Meppel heeft zelf geen eigendomspositie in het pand waardoor het - gecombineerd met het versnipperd eigendom - lastig is om plannen voor een transformatie te realiseren. Vanuit de gemeente is contact gezocht met enkele lokale ontwikkelaars. Oplossingen voor vastgoed liggen vaak om de hoek, is op dit vlak het credo. Lokale ontwikkelaars hebben doorgaans een lokaal (bedrijven)netwerk waardoor zij sneller potentiële huurders of kopers in beeld hebben. De rol van de gemeente Meppel in deze is het in contact brengen van deze ontwikkelaars met de Rotterdamse vastgoedbelegger én het aanpakken van de openbare ruimte (tot dusver zijn de entrees van Swaenenborgh opgewaarderd).

4.5 Inzet op evenementenbeleid en citymarketing

Meppel staat in de regio bekend als een evenementenstad. Het laatste vastgestelde beleid is uit 2015 en is niet meer actueel. In dat beleid staat beschreven dat evenementen steeds meer voor Meppel zijn gaan betekenen.

"Een evenement trekt bezoekers van buiten die in Meppel hun bestedingen doen. Dat heeft een gunstig effect op de lokale economie. Het imago 'een levendige stad' maakt het voor bedrijven en inwoners aantrekkelijk om er zich te vestigen. Tot slot is er de gezamenlijke beleving van cultuur, van sport of gewoon volksvermaak. Maar er is ook de keerzijde 'overlast'. Denk aan bereikbaarheid, afval en geluid. Belangrijk is een goed evenwicht tussen de positieve effecten van evenementen en de stad als leefbare plek om te wonen. De kunst is om een goede balans hierin te vinden".

Uit de interviews blijkt dat het toestaan van evenementen vanwege bovenstaande geen specifieke strategie is om de binnenstad vitaal te houden. Desondanks worden er jaarlijks relatief veel evenementen georganiseerd in de binnenstad van Meppel. Door de ondernemende geest van partijen in het centrum is de vraag naar meer evenementen groot. Er is echter maar ruimte voor een beperkt aantal evenementen dat gefaciliteerd kan worden vanwege de veiligheid en het leefklimaat in de binnenstad. Om deze evenementen goed te laten verlopen is ongeveer zes jaar geleden de Meppel Event Desk (MED) opgericht. Deze stichting is opgericht om ondersteuning te bieden bij aanvragen van evenementenvergunningen in de Meppeler binnenstad. De MED wordt gesubsidieerd door zowel de gemeente Meppel als de provincie Drenthe en pakt ten aanzien van evenementen een coördinerende rol. Bij een aanvraag voor een evenementenvergunning worden door de Veiligheidsregio aanvullende vragen gesteld. Vaak kost dat voor een aanvrager veel tijd en is niet geheel duidelijk wat wordt gevraagd. Om dat proces te versnellen en om kostenvoordelen te realiseren, wordt MED ingeschakeld. MED fungeert als schakel tussen gemeente en organisatoren, op deze manier wordt wederzijds onbegrip weggehaald. Door de gemeente Meppel wordt jaarlijks € 75.000 subsidie beschikbaar gesteld aan MED.

Jaarstukken	Terugkoppeling aan raad
2018	In 2018 heeft inbedding van Meppel Diep Geluk in de Meppeler samenleving plaatsgevonden op meerdere manieren. Fysiek en digitaal door bijvoorbeeld groei op social media, integratie op ontdekmeppel.nl, vlaggen en stickers in het Meppeler straatbeeld.
2018	Samen met Rho (adviseurs voor leefruimte) zijn de locaties van evenementen in Meppel in kaart gebracht: hoe is het nu geregeld rondom evenementen en wat moet er nog geregeld worden? Dit vormt de basis voor het plan van aanpak (2019).
2019	MED ontving de subsidie van € 75.000. De Event Desk gaf een eerste aanzet in het proces tot een nieuw concept voor Donderdag Meppeldag. Het uitgangspunt is de Meppeler evenementen verder te ontwikkelen en te professionaliseren.
2019	Door de toename in aantal en inspanning van stakeholders zien we de kernwaarden van Meppel en het beeldmerk Meppel Diep Geluk regelmatig terugkomen in het straatbeeld. In oktober vond het Festival van Geluk plaats, waar sectoren de samenwerking vonden in meer dan 40 activiteiten. Door het aansluiten bij ontdekmeppel.nl, geluksmomenten, interviews in de Meppeler courant en communicatie naar inwoners, werd Meppel Diep Geluk in 2019 gemeengoed in Meppel.
2020	De kernwaarden van de gemeente Meppel, onder de vlag van Meppel Diep Geluk, zijn verder

	versterkt en verspreid. Het aantal stakeholders en inwoners dat zich verbindt aan deze waarden is wederom gegroeid. Het college heeft besloten de subsidie aan Merk Meppel met drie jaar te verlengen, met uitzicht op vijf jaar. Merk Meppel heeft in 2020 onder andere bijgedragen aan de vernieuwing van de website van ontdekmeppel.nl, de verspreiding van verjaardagskalenders door de gehele gemeente Meppel, een tas vol informatie voor toeristische bezoekers en intensivering van de samenwerking met marketing Drenthe.
2020	Met ingang van 1 oktober 2020 is het project 'Paraplubestemmingsplan Evenemententerreinen gemeente Meppel' akkoord bevonden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en kon gebruikgemaakt worden van de mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet.
2020	Activiteiten rond reductie/recycling/schone stad en een plan van aanpak hiervoor hebben niet plaatsgevonden door corona. Samen met MED zijn er gesprekken geweest omtrent dit onderwerp. Er start een pilot zodra het weer kan. Horeca en organisatoren zijn hierin belangrijke partijen.

Ten aanzien van citymarketing was tot en met 2017 de Stichting Citymarketing Meppel actief. Citymarketing wordt actief als middel ingezet om het verhaal van Meppel te vertellen. In 2018 is de raad geïnformeerd (27 februari 2018³) over het thema citymarketing dat sindsdien is overgegaan in Merk Meppel met de slogan Meppel Diep Geluk. Samen met ondernemers, inwoners en andere stakeholders zijn de aanjagers achter het Merk Meppel aan de slag gegaan om het verhaal te bepalen, wat Meppel wil vertellen over de stad. De gemeenteraad is destijds ook meegenomen in een avondsessie waarin gelegenheid werd geboden over het DNA van Meppel te discussiëren. In 2018 en 2019 is een subsidie beschikbaar van € 50.000 aan Merk Meppel, in 2019 en 2020 bedroeg de subsidie € 48.307,50. De citymarketing is daarmee 'buiten de deur' belegd en is grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Uit de interviews blijkt dat de reden hiervoor ligt in de voorgaande collegeperiodes waarin veel geld is uitgegeven aan marketing wat vooral leidde tot veel merchandise en inhuur van marketingbureaus, zonder concrete resultaten. Vanaf 2018 is het over een andere boeg gegooid met de oprichting van Merk Meppel. Stichting Merk Meppel bestaat uit vrijwilligers die zich niet alleen inzetten op harde elementen van marketing, maar ook de zachte elementen zoals de slogan Diep Geluk. Zij vertegenwoordigen niet alleen de binnenstad, maar bredere sectoren zoals sport, cultuur en economie. De gastvrijheid van Meppel is daarin de rode draad. In de koers van Merk Meppel heeft de gemeente een faciliterende rol. De gemeente stemt af met de stichting en geeft daarin op hoofdlijnen suggesties, zodat de gemeente zich niet hoeft te bemoeien met details op microniveau.

H5 | Organisatie en uitvoering

In dit hoofdstuk gaan we in op de organisatie en uitvoering rondom investeringen in de binnenstad. Daarin is gefocust op waar de projecten uit de binnenstad zijn belegd binnen de gemeentelijke organisatie en binnen het gemeentebestuur. De belangrijkste bevindingen zijn:

- De interne samenwerking binnen de gemeente verloopt goed. Er is frequent overleg tussen het team Economie & Regio dat verantwoordelijk is voor het economisch beleid en het team Ruimte Initiatief dat de projecten uitvoert.

³Documentnummer 1259841/1260657

- Er vindt goede samenwerking in de regio plaats. Dit blijkt onder ander uit de samenwerking met de provincie Drenthe via de Retailagenda waarin kennis en kunde worden gedeeld ten aanzien van het terugdringen van de leegstand in de binnenstad.
- Er vindt op lokaal niveau veel samenwerking plaats met de winkeliersvereniging (MHV) en de vereniging van vastgoedeigenaren (VECM) via Bureau Binnenstad. De samenwerking tussen de gemeenten en partijen in Bureau Binnenstad is in de afgelopen jaren sterk verbeterd. Wel is er nog onduidelijkheid over de rol, het mandaat en de beschikbare middelen van Bureau Binnenstad.
- De uitvoering van de projecten verloopt voldoende. Het heeft concrete resultaten opgeleverd zoals de Keyserstroom, de herinrichting van de Groenmarkt en de Kromme Elleboog. Desondanks heeft de coronacrisis en de schaarste op de arbeidsmarkt in enkele projecten voor vertragingen gezorgd. Door de krapte op de arbeidsmarkt is er veel verloop geweest van medewerkers bij de gemeente Meppel, waardoor kennis en expertise (maar ook collectief geheugen) verdwenen. Desondanks zijn veel projecten voortvarend opgepakt en is in de afgelopen jaren veel gerealiseerd.
- Het afgelopen jaar is ingezet op het verbeteren van het projectmatig werken. Monitoring van projecten is daardoor verbeterd, de medewerkers zijn meer 'in control' - zowel financieel als qua uitvoering - op de lopende projecten.
- Binnen de ambtelijke organisatie wordt hard gewerkt aan een verbeterslag in het projectmanagement, met als inzet vooraf duidelijk te krijgen wat moet worden gerealiseerd, wat de te verwachten kosten zijn inclusief de mogelijke risico's, en welke kwaliteit moet worden opgeleverd.

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvraag beantwoord:

2. In hoeverre zijn de gestelde doelstellingen voldoende geoperationaliseerd om de mate van effectiviteit te kunnen bepalen?

5.1 Organisatie

Ambtelijk is het dossier van de binnenstad belegd bij het team Economie & Regio dat verantwoordelijk is voor het economisch beleid en het team Ruimte Initiatief dat de projecten uitvoert. Beide afdelingen hebben een eigen afdelingshoofd. Tussen beide teams is in de praktijk goed en frequent contact. De projectleiders hebben goede contacten met de stakeholders uit het centrum via Bureau Binnenstad. Binnen het team Economie & Regio is er een medewerker die optreedt als evenementencoördinator. Deze collega staat enerzijds in contact met de Meppel Event Desk (zie vorige hoofdstuk) en anderzijds met de burgemeester.

Bureau Binnenstad

Tien jaar geleden is gestart met een ondernemersfonds. Dit ondernemersfonds is een initiatief van de ondernemersorganisaties *Industrie Commerciële Club*, *de Meppeler Handelsvereniging* (MHV) en *de Handelsvereniging Nijeveen*. In de jaren daarvoor vond al overleg plaats met gemeente en ondernemers, maar dit was ongestructureerd en vooral 'met de benen op tafel'. Het ondernemersfonds was bestemd voor geheel Meppel, maar niet specifiek voor de binnenstad. Ongeveer drie jaar geleden, in 2018, is op initiatief van de gemeente met de ondernemers in de binnenstad een Bedrijven Investerings Zone (BIZ) opgericht waarin de MHV deelneemt. Sindsdien is de samenwerking met de gemeente geïntensiveerd. Er is ook gepoogd om een BIZ op te richten met de vastgoedeigenaren (via de Vereniging Eigenaren Centrum Meppel, VECM). Daarbij is het aantal benodigde stemmen niet behaald, waardoor de BIZ voor de vastgoedeigenaren niet is opgericht. Wel

neemt de VECM samen met de MHV en de gemeente deel aan het overleg van Bureau Binnenstad.

Er vindt tien keer per jaar een bestuursvergadering van Bureau Binnenstad plaats. Bureau Binnenstad is echter geen formele entiteit. Het is een overlegplatform zonder juridische entiteit waarin MHV, VECM en de gemeente met elkaar praten over zaken die in de binnenstad spelen. Bij de oprichting van Bureau Binnenstad was het de bedoeling dat elke partij (vastgoedeigenaren, winkeliers en gemeente) een derde financiering zou inbrengen in de begroting. Zoals eerder beschreven is het niet gelukt om een BIZ op te richten voor de vastgoedeigenaren waardoor een derde van de inkomsten is weggevallen. Daarnaast is het voor MHV en VECM niet duidelijk wat de gemeente financieel inbrengt, omdat een groot deel van de taken van de gemeente reguliere taken betreft. Een voorbeeld hiervan is het onderhoud aan de openbare ruimte. Tot slot is er binnen Bureau Binnenstad onduidelijkheid over het mandaat en over 'wie wat betaalt'. Dit manifesteerde zich bijvoorbeeld bij het aanstellen van een centrummanager, waarin de ene partij de centrummanager mede financierde en aanstelde en de andere partij wel inbreng had bij de selectie en aanstelling van de centrummanager, maar niet financierde.

Tussen Bureau Binnenstad en de gemeente bestaan verschillende opvattingen over de wijze waarop moet worden samengewerkt. Zo wordt door Bureau Binnenstad (met MHV en VECM) aangegeven dat de huidige situatie te vrijblijvend is. Zij zouden graag een juridische entiteit zien waarin alle partijen (MHV, VECM én gemeente) deelnemen met mandaat. Deze wens voor een formele entiteit komt ook voort uit de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. Deze geven onzekerheid over het doorzetten van de huidige actieve rol van de gemeente. Het oprichten van een juridische entiteit zorgt ervoor dat zowel gemeente, MHV als VECM zich committeren voor de komende jaren.

Vanuit het gemeentebestuur is terughoudendheid ten aanzien van het oprichten van een juridische entiteit. Een reden hiervoor is dat het budget waarvoor de gemeente deelneemt dan niet exclusief door de gemeente zelf kan worden ingezet, maar dat de besteding wordt bepaald in overleg tussen de drie partijen. Het budgetrecht van de gemeenteraad komt daarmee in het geding. Een tweede argument tegen een juridische entiteit is het feit dat de MHV een BIZ heeft opgericht, waardoor zij via de gemeente geïnd geld van de BIZ-leden ontvangt. Daarover moet de MHV verantwoording afleggen aan de leden van de BIZ. De gemeente moet jaarlijks toetsen aan de BIZ-regeling en is daarbij een controlerende partij. Het zou niet zuiver zijn als de gemeente dan onderdeel uitmaakt van een juridische entiteit en daarmee in feite zichzelf zou controleren. Naast de terughoudendheid voor het oprichten van een juridische entiteit ziet het gemeentebestuur de samenwerking met Bureau Binnenstad graag naar een strategischer niveau getild worden. Daarbij zou de gemeente het gesprek willen aangaan over wat voor stad Meppel wil zijn met daaraan gekoppeld een lange termijn visie. De overleggen die nu frequent plaatsvinden hebben nu vooral een tactisch/operationeel karakter.

Regionale samenwerking

Naast lokale samenwerking in Bureau Binnenstad wordt ook op regionaal niveau samengewerkt. In de regio wordt vooral samengewerkt met de provincie Drenthe. De provincie is bewust van de leegstand in de winkelcentra in de grotere steden - de zogenaamde HEMA-gemeenten (Hoogeveen, Emmen, Meppel, Assen) - en draagt op verschillende manieren bij aan het vitaal en leefbaar houden van de centra. Dat doet zij onder andere door middelen beschikbaar te stellen via het Binnenstadfonds (en sinds dit jaar het Regio Stedenfonds). Tot slot wordt via de Retailagenda samengewerkt met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de provincie Drenthe en de HEMA-gemeenten. Deze samenwerking biedt een bron van kennis en kunde. Ook voor Meppel worden activiteiten uitgevoerd die zijn gerelateerd aan en voortkomen uit de Retailagenda. Voorbeelden hiervan zijn: het Gevefonds, de verplaatsingscoach, de subsidie

verkleuren/verplaatsen, het aanstellen van een centrummanager, de aanpak van de openbare ruimte via het Binnenstadsplan, het verbeteren van de bereikbaarheid, branding en marketing.

5.2 Uitvoering

Er is veel verloop geweest van medewerkers bij de gemeente Meppel. Dat heeft zijn weerslag gehad op de uitvoering van de plannen, doordat kennis en expertise (maar ook collectief geheugen) verdwenen. Een tweede factor die van invloed is geweest op de uitvoering van de plannen uit het Binnenstadsplan is de coronacrisis. Een deel van de plannen is daardoor minder voortvarend opgepakt of tijdelijk on hold gezet. Een voorbeeld hiervan is de leegstandsverordening. Deze is tijdelijk on hold gezet door het college van B&W omdat er een 'boete component' in de verordening aanwezig is en deze door het college niet ingebracht wilde worden. Door de coronacrisis hebben veel vastgoedeigenaren minder huuropbrengsten waardoor leegstand dreigde. Het invoeren van een leegstandsverordening zou het op dit moment nóg moeilijker maken voor deze eigenaren. De coronacrisis bemoeilijkte tevens de onderlinge afstemming binnen de gemeentelijke organisatie, onder andere door het digitale thuiswerken. Verder moet worden opgemerkt dat veel van de plannen uit het Binnenstadsplan zich nog in de voorbereidende fase bevinden. Dat betekent dat deze plannen nog niet volledig kunnen worden geëvalueerd. Tot slot wordt, naast capaciteit, het gebrek aan middelen als knelpunt ervaren. Door de tekorten in het sociaal domein heeft de gemeente Meppel weinig investeringsmogelijkheden.

Gebiedsontwikkeling

Een ander knelpunt in het uitvoeren van de projecten is het feit dat de gemeente Meppel voor een gebiedsontwikkeling sterk afhankelijk is van externe partijen. Bij een particuliere ontwikkeling wordt de gemeente betrokken vanuit een faciliterende en (planologisch) toetsende rol. Desalniettemin kan de gemeente het vliegwiel zijn om initiatieven op gang te krijgen. Het is dan belangrijk om een ontwikkelaar te verleiden om aan de slag te gaan met een (her)ontwikkeling. Dit wordt in Meppel gepoogd door op verschillende locaties de openbare ruimte op te waarderen, telkens wanneer zich kansen voordoen.

Projectmatig werken

Uit de interviews blijkt dat sinds september 2020 meer is ingezet op projectmatig werken. Dit geeft ambtelijke medewerkers rust doordat de medewerkers hierdoor beter 'in control' blijven. Een voorbeeld is dat er bij het invoeren van het projectmatig werken een overzicht is gecreëerd met daarin de financiën en een capaciteitsplanning per project. Dit overzicht zorgt ervoor dat er beter kan worden gestuurd op de projecten. Dit biedt ook inzicht of extra projecten al dan niet kunnen worden opgepakt omdat de beschikbare capaciteit en middelen inzichtelijk zijn.

Bij het projectmatig werken hoort een maandelijks overleg met de projectleiders. Dit overleg vindt plaats op basis van een CAT-formulier. Daarin staat beschreven: 'welk resultaat is behaald', 'door wie', 'wat gaan we doen' en 'wat is de financiële staat van het project'. Het formulier biedt een leidraad om het gesprek aan te gaan over de voortgang van een project. De resultaten van alle gesprekken worden besproken met een financieel controller, een planeconoom, de inkoopafdeling en twee analisten. Naar aanleiding van dat gesprek vindt al dan niet een wijziging plaats in de bestaande plannen. Tot slot zijn een aantal raamovereenkomsten aangegaan, zodat er meer controle is op de inkoop van diensten en goederen zodat deze rechtmatig plaatsvindt. Op deze manier zijn projectleiders in controle over de uitgaven van projecten.

In het Binnenstadsplan zijn de ambities opgesteld met daarin benoemde projecten. De uitwerking en beschrijving van deze projecten is op hoofdlijnen. Ondanks het CAT-formulier met duidelijke beheersfactoren is voorafgaand aan een project nog te weinig detaillering op de uit te voeren werkzaamheden en de inzet van mensen en middelen. Voor de fysieke projecten wordt daarbij

gesteund op de diverse projectplannen van de fysieke afdelingen waarin GOTIK⁴ projectmanagement beheersfactoren zijn benoemd om op te sturen. Binnen de ambtelijke organisatie wordt gewerkt aan een verbeterslag in het projectmanagement. De inzet is om nog meer voorafgaand aan een project duidelijk te krijgen wat moet worden gerealiseerd met een bepaald project, wat de te verwachten kosten zijn inclusief de mogelijke risico's en welke kwaliteit moet worden opgeleverd. De stand van zaken van de projecten wordt in het portefeuillehoudersoverleg door de ambtelijke organisatie teruggekoppeld aan de bestuurder. Via de P&C-documenten wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van de projecten.

H6 | Investeringsen en resultaten

In dit hoofdstuk beschrijven we welke investeringen de gemeente heeft gedaan. Ook gaan we in op de vraag in hoeverre de doelstellingen worden gemonitord en in hoeverre de beoogde resultaten en effecten zijn behaald. De belangrijkste bevindingen ten aanzien van de resultaten en financiën zijn:

- De voorgenomen investeringen voor de binnenstad zijn opgelopen tot € 18 miljoen waarvan 12,5% vanuit de gemeente Meppel afkomstig is. De gemeente Meppel vormt hiermee een 'katalysator' van de investeringen in de binnenstad.
- De voorgenomen investeringen vanuit de gemeente Meppel ter waarde van € 2.250.000 zijn tot aan 27 oktober 2021 voor 62% gerealiseerd inclusief de bijdrage vanuit de provincie die in totaal nu 40% heeft geïnvesteerd.

---

⁴Geld, Organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit. Eventueel uit te breiden naar GROOTICK met de toevoeging van indicatoren Risico's, Omgeving en Communicatie.

- De voorgenomen investeringen van derden hebben voor een gedeelte plaatsgevonden maar zijn niet bekend binnen de gemeente. Keyserstroom, Het Vledder en het verdwijnen van 7.500 m2 detailhandel zijn hiervan de meest zichtbare resultaten.
- Vanuit de jaarstukken en de belevingsmonitor komt naar voren dat de investeringen zichtbaar zijn en positief worden gewaardeerd door de eindgebruikers (ondernemers, inwoners, bezoekers). Zo blijkt ook uit de online vragenlijst die aan deze doelgroepen is voorgelegd.
- De ambtelijke inzet bedraagt inclusief de bijdrage aan de centrummanager op dit moment 0,75 fte.
- Monitoring van de voortgang op de uitvoering van het Binnenstadsplan vindt ambtelijk en bestuurlijk plaats maar heeft geen verdere detaillering op projectniveau.

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

3. Welke uitgaven en investeringen heeft de gemeente de afgelopen jaren (vanaf 2017) gedaan om de doelstellingen te bereiken?
4. Hoe worden de doelstellingen en de voortgang hierop gemonitord?
5. Zijn de bedoelde effecten gerealiseerd en in welke mate, en daar waar de doelstellingen niet of onvoldoende zijn behaald, wat zijn de oorzaken daarvan?

6.1 Investerings in de binnenstad sinds 2017

Dit hoofdstuk geeft het totaal aan investeringen weer vanuit de gemeente Meppel en externe partijen en doet een uitspraak over de bereikte resultaten. Een overzicht van de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan voor de binnenstad is ook opgenomen in de tabellen hieronder. De voorgenomen investeringen worden bewaakt door de projectleider Binnenstadsplan. Daar waar aan de orde, worden de afwijkingen in de tussentijdse bestuursrapportage gemeld aan de raad.

De laatste financiële stand van zaken in voorgenomen investeringen en de geboekte resultaten op vermindering m2 medio 2021 zijn te zien in de volgende tabel.

Tabel 3 Totale voorgenomen investeringen binnenstad en gestreefd resultaat

Financiën Binnstadplan	Totaal lasten Meppel	Waarvan bijdrage Meppel	Provincie Drenthe, binnenstadfonds	Bijdrage derden	Totaal	Resultaat: Vermindering omvang M2 detailhandel
Binnenstadplan	€ 4.250.000	€ 2.250.000	€ 2.000.000	€ 13.765.000	€ 18.015.000	5.000

Op een totaal van € 18.015.000 investeringen in de binnenstad vanaf 2018 tot en met 2021 is de mogelijke inbreng van de diverse partijen als volgt verdeeld:

Tabel 4 Inbreng per deelnemende partij

Partij	Investering	%
Gemeente Meppel	€ 2.250.000	12,49%
Provincie Drenthe	€ 2.000.000	11,10%
Derden	€ 13.765.000	76,41%
Totaal	€ 18.015.000	100%

Met de financiële inzet vanuit de gemeente Meppel van 12,5% gericht op fysieke ingrepen in de binnenstad kan 87% externe financiering worden gerealiseerd. Op basis van deze cijfers kan de inzet van de gemeente Meppel worden benoemd als een 'katalysator' voor investeringen in de binnenstad, datzelfde geldt voor de provincie Drenthe. Het overgrote deel van de investeringen moet bij derden vandaan komen.

6.2 Realisatie van de voorgenomen investeringen

In totaal is de planning dat door de gemeente Meppel tot aan medio 2021 € 2.250.000 wordt geïnvesteerd in de binnenstad. Deze investering is aangevuld met een bedrag van € 2.000.000 vanuit het Binnenstadsfonds van de provincie Drenthe. Vanuit derde partijen is de verwachting dat € 13.765.000 wordt geïnvesteerd. Dit bedrag bestaat vooral uit investeringen in het verkleuren van de aanloopstraten en gevelverbetering van in totaal € 2,5 miljoen. Daarnaast is geprognosticeerd dat voor € 4 miljoen wordt geïnvesteerd in het winkelcentrum Keyserstroom, € 2 miljoen in appartementencomplex Het Vledder en € 5 miljoen in winkelcentrum Swaenenborgh. Hiervan zijn de investeringen voor Keyserstroom en Het Vledder grotendeels gerealiseerd. De echte bedragen zijn niet vrijgegeven door de betreffende ondernemers. Voor Swaenenborgh zijn er nog geen investeringen gedaan. Voor dit onderzoek zijn alle investeringen vanaf 2018 in beeld gebracht. Het in beeld brengen beperkt zich tot de uitgaven door de gemeente Meppel. De voorgenomen investeringen van de derde partijen zijn nog niet in beeld gebracht. Dit leidt ertoe dat slechts een gedeelte van de doelstellingen tot nu toe zijn behaald. Het overzicht van de verplichtingen geeft aan dat de voorgenomen investeringen nog wel gaan plaatsvinden, zei het later dan gepland. Vooral de coronacrisis is daar de reden van, evenals wisselingen in de ambtelijke formatie.

De voorgenomen investeringen, de bijdrage in samenwerkingsprojecten en de uitnutting van de budgetten in detail zijn opgenomen in de onderstaande tabel (tot oktober 2021).

Tabel 5 Voorgenomen c.q. begrote investeringen binnenstad en realisatie vanuit gemeente Meppel

Projecten in participatie	Totaal lasten Meppel	Waarvan bijdrage Meppel	Provincie Drenthe, binnenstadfonds	Bijdrage derden	Geïnvesteed tot 27 oktober 2021
Verkleuren	€ 1.400.000		€ 1.400.000	€ 2.115.000	€ 215.396
Concentreren	€ 150.000	€ 50.000	€ 100.000	€ 225.000	
Keyserstroom				€ 4.000.000	
Urzo-locatie					
Vledder				€ 2.000.000	
Swaenenborgh	€ 500.000	€ -	€ 500.000	€ 5.000.000	€ 5.000
Kraton					
Gevel verbetering	€ 200.000	€ 200.000		€ 400.000	€ 13.925
Beleving sociaal	€ 100.000	€ 100.000			€ 62.917
Versterken evenementen	€ 100.000	€ 100.000			€ 100.000
Overige beleving fysiek	€ 50.000	€ 50.000		€ 25.000	€ 50.002
Totaal	€ 2.500.000	€ 500.000	€ 2.000.000	€ 13.765.000	€ 447.239,58

Vanuit de gemeente Meppel is het voornemen te investeren in fysieke projecten van in totaal € 1.750.000 met een afschrijvingstermijn van vijftien jaar. De afschrijvingslasten worden verwerkt in de meerjarenbegrotingen. De budgetten en de uitnutting van de voorgenomen investering medio oktober 2021 zijn te zien in tabel 6.

Tabel 6 Budgetten en uitnutting per oktober 2021

Investerings fysieke projecten, afschrijving 15 jaar	Totaal lasten gemeente Meppel	Geïnvesteed tot 27 oktober 2021
Groenmarkt	€ 500.000	€ 460.529
Pleinenreeks (Wheem/Kerkplein)	€ 200.000	€ 71.696
Keyserstroom gebied	€ 300.000	€ 260.608
Prinsengracht/Vledder	€ 200.000	€ 10.466
Overige beleving fysiek	€ 150.000	€ 35.618
Tuinen van de Stad	€ 400.000	€ 161.809
Totaal fysieke projecten	€ 1.750.000	€ 1.000.725

De totale investering tot aan 29 oktober 2021 bedroeg € 1.447.964 waarvan € 447.239 geïnvesteed is in projecten in samenwerking en € 1.000.725 door de gemeente Meppel. Op het moment van rapporteren (29 oktober 2021) is van de mogelijke investering van € 18.015.000 8% gerealiseerd. Deze 8% is niet alles wat is geïnvesteed. De investeringen in Keyserstroom en Het Vledder hebben reeds plaatsgevonden. De exacte bedragen zijn niet bekend.

Uitstaande verplichtingen

Voor de uitnutting van de budgetten in 2021 en 2022 zijn al diverse verplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen worden hieronder weergegeven in de tabellen 7 en 8. De verplichtingen geven aan dat diverse activiteiten en investeringen wel zijn gepland maar nog niet zijn uitgevoerd.

Tabel 7 Verplichtingen projecten Binnenstadsplan in participatie

Projecten in participatie	onderhanden / verplichting per 27-10-2021	Verplichting 2022
verkleuren	€ 1.110.000	€ 74.604
concentreren	€ 150.000	€ 0
Keyserstroom		
Urzo-locatie		
Vledder		
Swaenenborgh		€ 495.000
Kraton		
gevelverbetering	€ 92.000	€ 94.075
beleving sociaal	€ 10.000	€ 27.083
versterken evenementen	€ 0	€ 0
overige beleving fysiek	€ 0	€ 0
Totaal participatie projecten	€ 1.362.000	€ 690.762

Tabel 8 Fysieke investeringen Binnenstadsplan

Investerings fysieke projecten, afschrijving 15 jaar	onderhanden / verplichting per 27-10- 2021	Verplichtingen 2022
Groenmarkt incl KE zz	€ 39.471	€ 0
Pleinenreeks (Wheem/Kerkplein)	€ 10.000	€ 118.304
Keyserstroom gebied	€ 0	€ 39.393
Prinsengracht/Vledder	€ 10.000	€ 179.534
Overige beleving fysiek	€ 100.000	€ 14.382
Tuinen van de Stad	€ 100.000	€ 138.191
totaal fysieke projecten	€ 259.471	€ 489.804

Ambtelijke inzet

Naast de voorgenomen investeringen in de fysieke omgeving brengt de gemeente Meppel ook ambtelijke inzet in. Zo is de projectleider Binnenstadsplan voor twaalf uur in de week beschikbaar voor werk aan het Binnenstadsplan. Deze inzet wordt verdubbeld door de inzet van een kwartiermaker voor twaalf uur. Daarnaast draagt de gemeente Meppel bij aan de binnenstadsmanager vanuit het Bureau Binnenstad met een bedrag van € 15.000. Wanneer deze inzet wordt getotaliseerd komt dit neer op 0,75 fte op basis van een netto arbeidsjaar van 1.350 uur. Deze 0,75 fte uitgebreid met de € 15.000 van de binnenstadsmanager levert in totaal 0,85 fte personele inzet op.

6.3 Monitoring

De diverse activiteiten en investeringen zoals benoemd in het Binnenstadsplan worden actief gemonitord door de projectleider Binnenstad. Naast de financiële voortgang binnen de projecten vindt binnen het Bureau Binnenstad periodiek overleg plaats over welke acties in uitvoering zijn, waar bijgestuurd moet worden en welke nieuwe acties ingezet kunnen/moeten worden. Door de

coronacrisis zijn diverse fysieke investeringen door derden, zoals voorgenomen in het Binnenstadsplan, nog niet doorgevoerd. Dit is onder meer te wijten aan de economisch onzekere tijden. Via het Bureau Binnenstad wordt de voortgang in de projecten nauwlettend in de gaten gehouden.

De projectvoortgang wordt maandelijks besproken. Gestart wordt met een ambtelijke afstemming. Daarna volgt een bestuurlijke afstemming over de voortgang van de projecten. De voortgang van de projecten wordt gemonitord via het zogenaamde CAT-formulier Binnenstadsplan. De monitoring van de projecten geeft ambtelijk inzicht in de voortgang. De CAT-formulieren worden ook gebruikt voor de bestuurlijke afstemming met de verantwoordelijke wethouder. Vanuit de CAT-formulieren worden de P&C-documenten opgesteld die naar de raad worden gestuurd ter informatie. Indien zich geen grote afwijkingen voordoen is de informatievoorziening richting raad gering en vindt dan vooral plaats in de jaarrekening.

Realisatie van voorgenomen beleid

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van ingezette activiteiten en de resultaten daarvan. Het Binnenstadsplan loopt tot einde van 2021 maar nog niet alle projecten zijn afgerond. Deels heeft dit te maken met de lange voorbereidingstijd nadat het Binnenstadsplan was vastgesteld. Een andere oorzaak is de coronacrisis die vooral de voorgenomen investeringen door derden heeft vertraagd. Ook de ambtelijke wisselingen hebben bijgedragen aan diverse vertragingen in de plannings. Een resultaat dat niet onvermeld mag blijven is dat de voorgenomen vermindering van de detailhandel m² van 5.000 m² ruimschoots is overtroffen. De laatste stand van zaken geeft een vermindering aan van 7.500 m². Het verhoogde resultaat komt voort uit eigen initiatieven van vastgoedeigenaren. De inzet vanuit het Binnenstadsplan heeft wel een aanzet gegeven, maar naar alle waarschijnlijkheid heeft de coronacrisis de vermindering versneld.

H7 | Evaluatie en verantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke manier de evaluatie plaatsvindt, hoe er verantwoording wordt afgelegd en in hoeverre daarover teruggekoppeld wordt aan de raad. Ook gaan we in op de ervaring van inwoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad. Hierbij beschrijven we de uitkomsten van de online vragenlijst die we voor dit onderzoek hebben uitgezet onder deze doelgroepen. De belangrijkste bevindingen ten aanzien van de resultaten en financiën zijn:

- Zowel ondernemers als inwoners als bezoekers zien veel verandering in de binnenstad: aanpak Groenmarkt, aanpak De Wheem, nieuwe inrichting Kromme Elleboog, nieuwe inrichting Kruisstraat, meer groen in de binnenstad, maar ook meer leegstand. De meeste respondenten zijn erg positief over de zichtbare veranderingen in de binnenstad.
- Bijna de helft van de inwoners en ondernemers vindt dat de gemeente niet voldoende doet om de leegstand aan te pakken. Iets meer dan de helft is van mening dat de gemeente meer moet investeren. Ruim twee derde van de respondenten vindt dat de binnenstad goed bereikbaar is, dat er genoeg valt te beleven en dat het goed wordt onderhouden.
- Bijna de helft van de bezoekers vindt dat het winkelbestand divers genoeg is. Wel geven veel bezoekers aan dat de stad nog niet groen genoeg is en dat er straatmeubilair bij mag.
- Op dit moment is bij de raad een vrij grote informatiebehoefte. De raad vindt dat het college niet proactief is in het delen van informatie ten aanzien van de uitvoering van het Binnenstadsplan en de daaraan gekoppelde investeringen. Aan de andere kant wordt er vanuit de gemeenteraad zelf ook niet actief om informatie gevraagd.
- De raad heeft op dit moment weinig zicht op het effect van de investeringen en of de visie in het Binnenstadsplan richting geeft aan de ontwikkelingen. Ook is het voor de raad niet duidelijk welke taken en functie Bureau Binnenstad heeft.

- De animo vanuit de raad voor informatiebijeenkomsten over ontwikkelingen in de binnenstad is beperkt. Het Binnenstadsplan en de projecten zijn ook geen onderwerpen die in andere overleggen veel aan bod komen. Er vindt kortom geen (continue) dialoog plaats over hoe de middelen in de binnenstad worden ingezet, en of ze op een effectieve manier worden ingezet.
- De afgelopen jaren zijn er verschillende moties en amendementen ingediend ten aanzien van de binnenstad. Slechts drie (van de acht) moties zijn daadwerkelijk aangenomen, waarvan er twee door ontbreken van budget niet zijn uitgevoerd. Ook zijn er van de vijftien ingediende amendementen maar twee aangenomen. De moties, amendementen en raadvragen gaan veelal in op specifieke projecten in de binnenstad: de Swaenenborgh of over terrassen.
- Er zijn via de geijkte (bij)sturingsinstrumenten geen fundamentele beleids- of koerswijzigingen voorgesteld vanuit de raad (oftewel, waar moet Meppel zich de komende jaren op profileren/onderscheiden).
- Al verliep het proces niet zoals gepland, het vaststellen van het Binnenstadsplan (2017) is een goed voorbeeld van kaderstelling door de raad, waarop voortgeborduurd kan worden.

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

6. In hoeverre zijn de (eind)gebruikers (ondernemers, inwoners, bezoekers) betrokken geweest bij de investeringsplannen? (En hoe kijken zij tegen de investeringen van de afgelopen jaren aan?)
7. Welke mogelijkheden heeft de gemeenteraad om (bij) te sturen ten aanzien van investering in de binnenstad? (En heeft de raad daar ook gebruik van gemaakt?)

7.1 Peiling onder gebruikers (inwoners, ondernemers en bezoekers)

Het perspectief van de gebruikers - inwoners, ondernemers en bezoekers - vormt een belangrijke pijler in de doorontwikkeling van het beleid rondom de binnenstad. Om de opinie van deze doelgroepen te onderzoeken is een vragenlijst opgesteld voor zowel inwoners, ondernemers als bezoekers. De vragenlijst (zie bijlage 3) is online uitgezet en middels een QR-code en een link hadden de lezers toegang tot de online vragenlijst. Deze vragenlijst is uitgezet via de Meppeler Courant, de website en de social media kanalen van de gemeente en via de Meppeler Handelsvereniging (MHV), waarbij gevraagd is de vragenlijst onder de aandacht te brengen bij de leden.

In totaal hebben er 144 respondenten deelgenomen aan het onderzoek. Ondanks verschillende pogingen om de vragenlijst onder de aandacht te brengen bij ondernemers is de respons bij die doelgroep laag gebleven. Hierdoor moeten de resultaten van de peiling onder die doelgroep als indicatief worden beschouwd. Bij de beschrijving van de figuren is steeds aangegeven van welke doelgroep de resultaten zijn. Bij ieder aspect is steeds gekeken naar verschillen in de resultaten tussen de verschillende doelgroepen; als de verschillen groot zijn, worden deze benoemd.

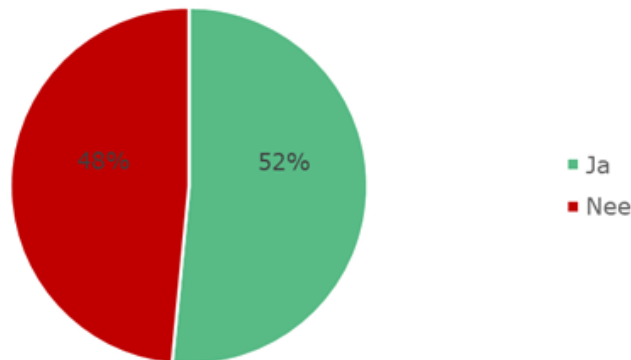
Rol	%	Aantal
Inwoner van de binnenstad	21%	30
Ondernemer in de binnenstad	6%	8
Bezoeker van de binnenstad	73%	106

Totaal	100%	144
---------------	-------------	------------

Binnenstadsplan

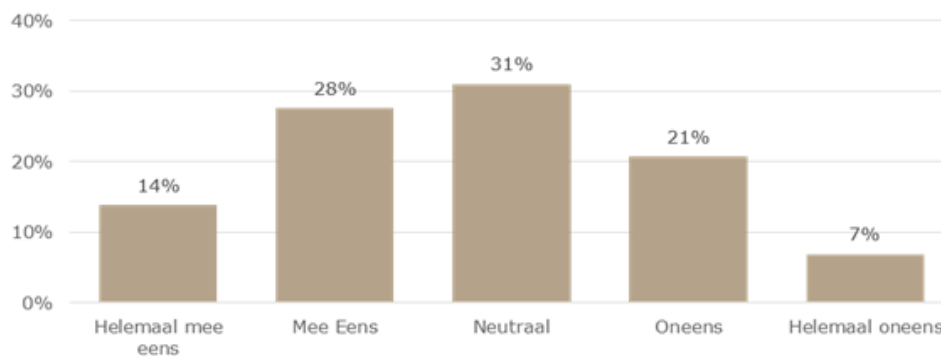
In de online vragenlijst is als eerste gevraagd in hoeverre de inwoners en ondernemers bekend zijn met het Binnenstadsplan. Ruim de helft van de respondenten is hiermee bekend, waarbij bijna alle ondernemers hebben aangegeven het plan te kennen.

Figuur 1 Bekendheid met het Binnenstadsplan onder inwoners en ondernemers

Aan ondernemers en inwoners is tevens gevraagd in hoeverre zij het idee hebben dat zij betrokken worden bij het binnenstedelijk beleid. Op de stelling dat de gemeente de gelegenheid biedt om mee te denken, geeft bij elkaar 42% aan dat dit zo is, 31% is neutraal over die mogelijkheid en 28% geeft aan dat dit niet zo is.

Figuur 2 Gelegenheid om mee te denken over het binnenstadbeleid

Zichtbare veranderingen in de binnenstad

Middels een open vraag zijn zowel ondernemers en inwoners als bezoekers gevraagd naar welke veranderingen zij hebben gezien in de binnenstad. Veel respondenten bemerken daarbij dezelfde veranderingen in de binnenstad:

- Aanpak Groenmarkt
- Aanpak De Wheem

- Nieuwe inrichting Kromme Elleboog
- Nieuwe inrichting Kruisstraat
- Meer groen in de binnenstad
- Maar ook meer leegstand

Opvallend is wel dat de meeste respondenten erg positief zijn over de zichtbare veranderingen in de binnenstad. Respondenten zijn vooral te spreken over de opgeknapte pleinen en de herinrichting van bepaalde straten en gebieden (al is het Vledder volgens sommigen een dissonant in het geheel). Ook worden de nieuwe bestrating en plantvakken als positief beschouwd. In de open antwoorden zijn opvallend weinig negatieve ontwikkelingen aangekaart.

'De wegen zijn verbeterd, mooie plantenbakken, het winkelgebied is verbeterd en we hebben er een mooi plein met terrasjes bij gekregen. De binnenstad ziet er verzorgd uit. Je voelt je daardoor prettiger in de binnenstad. Afsluiten van de pleinen voor autoverkeer heeft het comfort van de binnenstad vergroot.'

'Winkels aan de rand van de binnenstad zijn verbouwd tot woningen/appartementen. Meer groen in de binnenstad, bijvoorbeeld Wheem en groen rond bomen o.a Brouwerstraat, Grote Oever. Wheem is mooier geworden. Parkeergarage Kromme Elleboog. En mooie nieuwe appartementen. Verbouw van Groenmarkt: heel mooi. Auto's van Groenmarkt en Prinsenplein. Nieuwe inrichting van Kruisstraat. Plantenbakken met bankjes bij ingang Hoofdstraat (Brouwerstraat) en Kruisstraat. Gevels van winkels (o.a. Boekhandel Barth) zijn veranderd: heel stijlvol. Bij verschillende winkels staan buiten bankjes (verrijdbaar, allerlei kleuren).'

'Braakliggende terreinen zijn opnieuw bebouwd. Pleinen zijn opgeknapt. 'Lelijke' gebouwen zijn voorzien van meer passende gevels die horen bij een historische binnenstad.'

'Ik heb gezien dat de horeca meer ruimte heeft gekregen en er mooie pleinen zijn gecreëerd. Het is van belang dat de gemeente de Mariakerk niet uit het oog verliest. En deze een goede bestemming voor de Meppeler bevolking krijgt. Meppeler centrum oogt ruim, opgeruimd en de karakteristieke panden komen tot hun recht. Complimenten.'

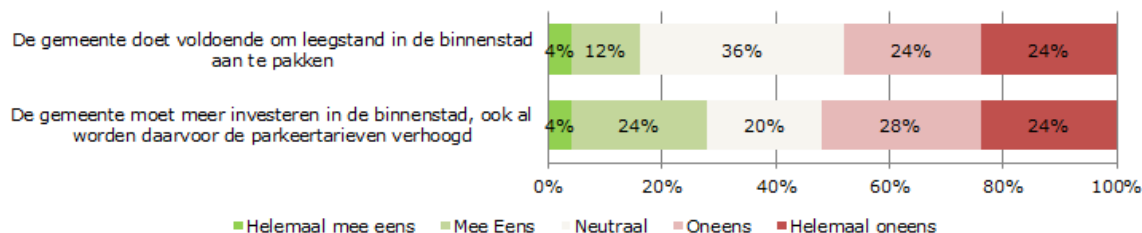
'Is enorm opgeknapt. Maar helaas door omstandigheden veel leegstand winkels, die wel weer gevuld worden door de zoveelste kapsalon. Veel uitbreiding van terrassen, hopelijk zonder extra overlast qua geluid als alles straks weer normaal gaat draaien.'

'Nieuwe inrichting in de Kruisstraat en de Groenmarkt, nieuwe plantvakken langs de Grote Oever en Noteboomstraat. Ik vind de binnenstad mooier geworden. Het Zuideinde en de Molenstraat voelen niet meer als winkelgebied.'

Leegstand

Aan de inwoners en ondernemers zijn ook een aantal stellingen voorgelegd die betrekking hebben op de huidige binnenstad. Opvallend is dat bijna de helft (48%) van de inwoners en ondernemers vindt dat de gemeente niet voldoende doet om de leegstand aan te pakken. Iets meer dan de helft (52%) is van mening dat de gemeente meer moet investeren. Hierbij zijn de ondernemers niet voor het verhogen van parkeertarieven en inwoners vaak wel.

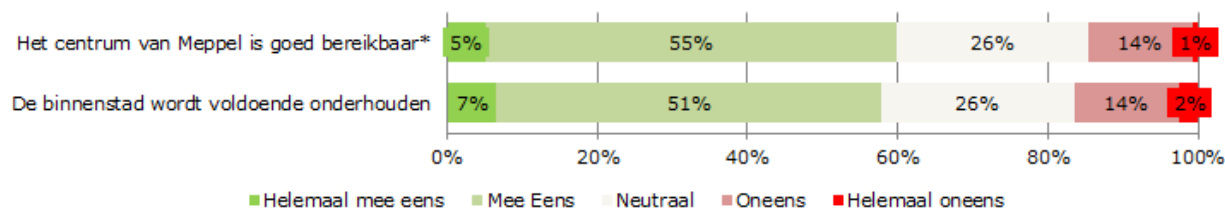
Figuur 3 Leegstand en investeringen

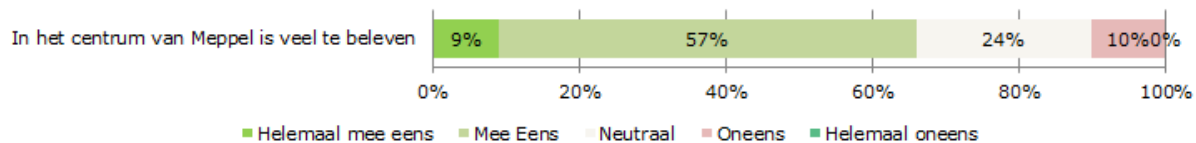
Bereikbaarheid en beleving

Aan ondernemers, bezoekers en inwoners is gevraagd in hoeverre de binnenstad bereikbaar is en of zij tevreden zijn met wat het centrum te bieden heeft. Ruim twee derde van de respondenten vindt de binnenstad goed bereikbaar en is eveneens van mening dat er genoeg valt te beleven. Ook is bijna twee derde tevreden over het onderhoud in de binnenstad.

Figuur 4 Bereikbaarheid

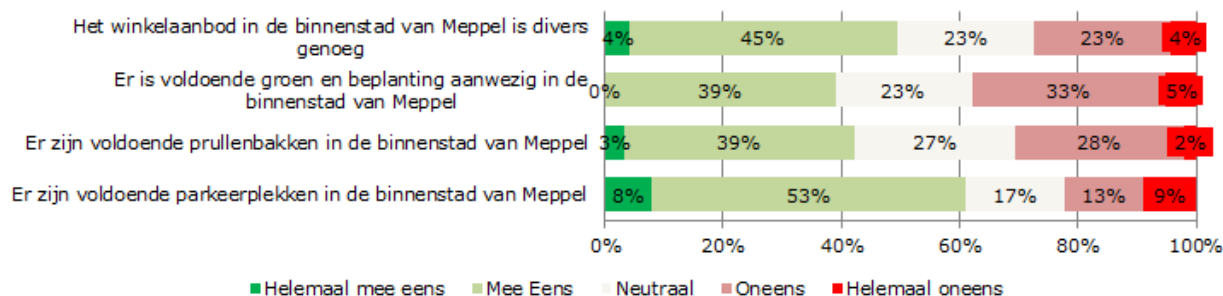
Figuur 5 Beleving

Aanbod en voorzieningen

Aan bezoekers van het centrum is gevraagd naar het (winkel)aanbod en de voorzieningen in het centrum. Bijna de helft (49%) vindt dat het winkelbestand divers genoeg is. Opvallend is wel dat ongeveer de helft van de bezoekers de stad nog niet groen genoeg vindt en dat er volgens veel bezoekers ook prullenbakken bij mogen. Over het aantal parkeerplekken is 61% tevreden, slechts 21% is hierover ontevreden.

Figuur 6 Aanbod en voorzieningen volgens bezoekers

Toekomst

Ten slotte is aan alle drie de groepen gebruikers gevraagd welke aanpassingen de binnenstad nodig heeft om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bezoekers in de toekomst. In figuur 7 is te zien dat ook hier de aanpak van leegstand het belangrijkste is, 75% van alle respondenten ziet graag dat leegstaande winkels gebruikt worden voor tijdelijke projecten. Er wordt door de respondenten ook veel waarde gehecht aan meer groen (57%), meer straatmeubilair (54%) en fietsenstallingen (46%). Meer terrassen, musea en galeries, evenals ruimere openingstijden zijn minder belangrijk voor de gebruikers. Grote verschillen tussen de groepen zijn er niet, wel verwachten inwoners dat er meer handhaving gaat plaatsvinden, ruim twee derde hecht hier belang aan.

Figuur 7 Wat er nodig is om de binnenstad aantrekkelijker te maken?

De respondenten konden ook via een open vraag aangeven hoe de gemeente Meppel volgens hen de binnenstad zou kunnen verbeteren. Uit de open antwoorden komt vooral het volgende naar voren:

- Het centrum mag vergroenen.
- Het historische karakter moet behouden blijven.
- Er mag meer straatmeubilair (bankjes en schone openbare toiletten) komen.
- Veiligere verkeerssituatie, met autovrije zones, maar wel met voldoende parkeergelegenheid rondom het centrum.

'Maak de binnenstad toegankelijker voor de klant, meer parkeergelegenheid en betere aanrijroutes. Waak over de verpaupering in sommige gebieden; achter de kerk, Akkerstraat. En pak de overlast aan van hangjongeren.'

'Meer aandacht voor groen en vooral voor het versterken van het historische karakter van de binnenstad, grachten traject weer open maken en dan ook onderhouden!'

'Koester oude gebouwen en monumenten. Wij willen graag nu mooie straatverlichting wat past bij de sfeer van de grachten.'

'Zorgen voor minder auto's in de binnenstad en makkelijker toegankelijk voor fietsers. Wordt het een stuk veiliger van. Auto's buiten centrum parkeren en met pendelbusjes en leenfietsen of te voet naar het centrum.'

'Goede zebrapaden, meer fietsparkeerplekken, meer bankjes en prullenbakken.'

'De binnenring echt autoluw maken. Of strenger controleren op snelheid (snap dat dit niet per se voor de gemeente is). Beter handhaven op fietsen in de hoofdstraat.'

'De leegstand is groot bij het aantal winkels. In die leegstaande winkels gaan dan weer kleine rommelige onderneminkjes, die een aantal weken laten weer weg zijn.'

'Er is nu weinig meubilair in de stad en weinig groen. Voornamelijk veel straat. Terwijl Meppel wil vergroenen. Laat zien dat je dit als gemeente ook doet. Bloem(bakk)en zijn goed voor de insectenpopulatie, beestjes die wij nodig hebben.'

'Ik mis bankjes om even uit te puffen. Ook om het centrum eens rustig te bekijken. Prullenbakken zijn ook niet in grote getale aanwezig, waardoor je soms moet zoeken om een prulletje kwijt te raken. En wat ik een grote fout vind, is dat Meppel wel een openbaar toilet heeft, maar dat het toiletblok enorm smerig is. Je ruikt hem al van verre. Een openbaar toilet is noodzakelijk en moet niet te vies zijn om er überhaupt gebruik van te maken.'

7.2 Informatievoorziening

In deze paragraaf wordt beschreven welke informatie wordt gedeeld met de gemeenteraad en in hoeverre er een systematiek is om de gemeenteraad te informeren over de investeringen, ontwikkelingen en resultaten.

Gedeelde informatie

In de P&C-cyclus legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid. Deze agenda bepaalt in hoge mate de inhoud van de verschillende documenten die onderdeel uitmaken van de jaarlijkse begrotingscyclus: de kadernota, de programmabegroting en de jaarstukken. Voor het controleren of het beleid en de voorgenomen plannen zich ontwikkelen volgens de principes van de gestelde kaders, heeft de gemeenteraad van Meppel de volgende gegevens tot zijn beschikking.

- Via de reguliere P&C-cyclus:
  - Perspectiefnota
  - Programmabegroting
  - Jaarverslag
  - Accountantsverslag
- Overige documenten over voortgang

Ook buiten de P&C-cyclus van de gemeente Meppel wordt de raad van informatie voorzien, bijvoorbeeld rondom de vaststelling van nieuwe plannen in de binnenstad. Daarnaast wordt er met enige regelmaat geïnformeerd over ontwikkelingen in de binnenstad via memo's waarin voortgangsinformatie over de ontwikkeling van bepaalde delen/projecten in de binnenstad aan bod komen. Hier zit echter geen vaste cyclus in. Vanuit de raad is aangegeven dat het college niet proactief is in het delen van informatie ten aanzien van de uitvoering van het Binnenstadsplan en de daaraan gekoppelde investeringen. Aan de andere kant wordt er vanuit de gemeenteraad zelf ook

niet actief om informatie gevraagd, geeft de raad zelf ook aan. Desondanks is er op dit moment bij de raad een vrij urgente informatiebehoefte. Er is in de binnenstad (ondanks de coronacrisis) de afgelopen jaren veel veranderd. Er zijn veel straten opgeknapt, het Prinsenplein is autovrij gemaakt, er is op sommige plekken vergroend en er is geprobeerd de aanloopstraten te verkleuren. De raad heeft op dit moment echter geen idee wat nou het effect van dit alles is geweest en of de visie in het Binnenstadsplan richting geeft aan deze ontwikkelingen. Ook is het voor de gemeenteraad op dit moment niet duidelijk in hoeverre ander gemeentelijk beleid is verknoopt met het Binnenstadsplan. De gemeenteraad zou daarom graag in het volgende Binnenstadsplan een meer integrale benadering terugzien.

Verder heeft de raad op dit moment geen goed beeld van de belangrijkste overlegtafel voor de binnenstad. Bureau Binnenstad wordt door de gemeenteraad gezien als een belangrijke schakel in de ontwikkeling en het onderhoud van de binnenstad. Het is voor de raad echter niet duidelijk welke taken Bureau Binnenstad heeft en waar zij zich mee bezig houden, ook al worden er maandelijkse overleggen gevoerd tussen Bureau Binnenstad en de gemeente. Uit het gesprek met de raad komt duidelijk naar voren dat zij graag van de wethouder een terugkoppeling zouden ontvangen van deze overleggen.

Informatiebehandeling

Investerings in de binnenstad zijn vaak complex en ingrijpend, het is heel technisch aan de ene kant, maar heeft aan de andere kant ook een grote maatschappelijke impact op de samenleving. Daarom is het belangrijk dat raadsleden goed geïnformeerd worden, met alleen informatie vanuit de P&C-cyclus is het lastig besluiten nemen. Ieder jaar wordt de gemeenteraad een aantal keer meegenomen in de ontwikkelingen binnen de binnenstad via raadsinformatiebijeenkomsten. Ook wordt er rondom herinrichtingen of transformaties van een gebied of straat in de binnenstad altijd een informatieavond georganiseerd. De animo vanuit de raad voor dergelijke bijeenkomsten is doorgaans beperkt, bemerken respondenten. Ook als er memo's verschijnen over belangrijke projecten, volgt daar niet altijd een reactie op vanuit de raad. Ten aanzien van de raadsmemo over de herontwikkeling van de Groenmarkt is geen enkele reactie binnengekomen, pas toen de bomen werden gekapt, werden daarover specifieke vragen gesteld.

De gemeenteraad kan zelf ook onderwerpen agenderen in 'De Ronde'. De Ronde wordt gebruikt voor allerlei besprekingen van de raad (onderling) maar ook nadrukkelijk met inwoners en instellingen. Tot dusver zijn de binnenstedelijke projecten of het Binnenstadsplan daar niet aan bod gekomen. Vanuit de gemeenteraad is er verder een auditcommissie waarbij de accountant aansluit. Daar worden de P&C-documenten besproken, waarin ook de investeringen in de binnenstad zijn opgenomen. Er wordt in die commissie echter niet specifiek inhoudelijke aandacht besteed aan de projecten in de binnenstad.

Met betrekking tot de binnenstad wordt tussen het college en de raad vooral over de financiën met elkaar gecommuniceerd. Dit verloopt zoals gebruikelijk via de P&C-cyclus. Als er specifiek gesproken wordt over de binnenstad in de raad, dan gaat het over het beschikbaar stellen van middelen. Er vindt kortom geen (continue) dialoog plaats over hoe de middelen in de binnenstad worden ingezet, en in hoeverre ze op een effectieve manier worden ingezet.

7.3 (Bij)sturen en controleren

Raadsleden hebben diverse instrumenten waarmee ze opdrachten kunnen geven (motie) of wijzigingen kunnen aanbrengen in het ontwerpbesluit (amendement). Uit de documentenstudie komt naar voren dat er op het gebied van de binnenstad de afgelopen jaren verschillende moties en amendementen zijn ingediend. In tabel 9 zijn de ingediende moties en amendementen

weergegeven. Opvallend is dat in totaal slechts drie moties daadwerkelijk zijn aangenomen, waarvan er twee door ontbreken van budget niet zijn uitgevoerd. Ook zijn van de vijftien ingediende amendementen er maar twee aangenomen.

Tabel 9 Moties en amendementen m.b.t. investeringen in de binnenstad

Jaar	Moties	Amendementen
2017	<ul style="list-style-type: none"> • 2/16/2017 - detailhandelsbeleid Meppel "de compacte stad" - ingetrokken • 6/22/2017 - verblijfsgebied winkelend publiek - verworpen • 6/30/2017 - openbaar toilet Kleine Kerkstraat - aangenomen • 10/19/2017 - acties promotie fietsparkeren binnenstad - verworpen 	<ul style="list-style-type: none"> • 2/16/2017 - detailhandelsbeleid Meppel "de compacte stad" - ingetrokken • 5/18/2017 - uitwerken drie scenario's Binnenstadsplan - verworpen • 5/18/2017 -verlengde Prinsengracht - verworpen • 5/18/2017 - Prinsenplein autovrij - verworpen • 5/18/2017 - Binnenstadsplan - verworpen • 6/22/2017 - zebrapad kruispunt Molenstraat-Grote Oever-Kruisstraat-Eendrachtstraat - verworpen • 11/19/2017 - acties gratis parkeren binnenstad - verworpen • 11/19/2017 - parkeertijd binnenstad - verworpen
2018	<ul style="list-style-type: none"> • 3/8/2018 - plan(t) je boom – aangenomen (wegens ontbreken budget niet tot uitvoer gekomen) • 6/28/2018 - liggeld historische schepen en Meppel bij Light – aangenomen (wegens ontbreken budget niet tot uitvoer gekomen) • 11/8/2018 - reclame in (historische)binnenstad - ingetrokken 	<ul style="list-style-type: none"> • 2/1/2018 - geen 5e bouwlaag Kromme Elleboog - verworpen • 10/18/2018 - zebrapad kruispunt Molenstraat-Grote Oever-Kruisstraat-Eendrachtstraat - aangenomen
2019	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • 3/28/2019 - voortgangsrapportage investeringen 2018 en volgende jaren - verworpen • 3/28/2019 - voortgangsrapportage investeringen 2018 en volgende jaren - aangenomen • 11/7/2019 - schrappen parkeerverwijssystem - verworpen • 11/7/2019 - schrappen onderzoek opengraven gracht - verworpen • 11/28/2019 - een groene gracht - ingetrokken
2020	<ul style="list-style-type: none"> • 12/17/2020 - groene gracht - ingetrokken 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen

Als gekeken wordt naar de thematiek van de moties, dan komt duidelijk naar voren dat de raad zich vooral op specifieke projecten heeft gericht: zoals plant je boom, reclame in de binnenstad of een openbaar toilet. Datzelfde geldt voor de amendementen. Naast het indienen van moties en amendementen kan de raad ook schriftelijke (artikel 32) vragen stellen, of zelf discussienotities opstellen en indienen. Hiervan heeft de raad de afgelopen jaren ook verschillende keren gebruikgemaakt:

- 12/28/2017 - parkeren centrum Meppel (parkeerautomaten)
- 8/22/2018 - stallen van fietsen in de binnenstad
- 10/23/2018 - terrassen
- 4/1/2019 - single use plastics verminderen bij evenementen
- 6/4/2020 - de Swaenenborgh

- 6/4/2020 - memo locatieprofielen evenementen
- 7/15/2020 - de Swaenenborgh (vervolg)

Bovenstaande spitst zich net als de moties en amendementen toe op specifieke onderdelen in de binnenstad: de Swaenenborgh, terrassen of parkeren. Er zijn via de geijkte (bij)sturingsinstrumenten geen fundamentele beleids- of koerswijzigingen voorgesteld vanuit de raad (oftewel, waar moet Meppel zich de komende jaren op profileren/onderscheiden). De raad kijkt vaak naar de binnenstad vanuit microniveau in plaats van op meso- of macroniveau. Dat is ook bevestigd in het gesprek met de raad. Raadsleden geven aan erg betrokken te zijn bij het thema, maar omdat het veld zo complex en technisch is, voelen ze zich vaak nog niet geëquipeerd om echt te kunnen (bij)sturen op dit thema. Wel is er vanuit de raad aangedrongen om een Maatschappelijke-Kosten-Baten-Analyse (MKBA) uit te voeren voor het opengraven en verlengen van de gracht op het Prinsenplein.⁵ De uitkomst van de MKBA was dat het financieel niet haalbaar was om de gracht open te graven. In de gemeenteraad werd die conclusie geaccepteerd.

Binnenstadsplan

Een goed voorbeeld van het in positie brengen van de raad om kaders te kunnen stellen, is het opstellen van het Binnenstadsplan. Het plan uit 2017 kreeg in eerste instantie weinig politieke aandacht. Vanuit het Binnenstadfonds kwam er echter op dat moment geld beschikbaar vanuit de provincie. Mede doordat provinciaal geld beschikbaar kwam, kreeg de raad het gevoel dat de keuzes voor het besteden van de financiële middelen vooral in het college waren genomen. Ook waren volgens de raad een aantal zaken niet goed opgenomen in het plan, zoals de leegstand binnen Swaenenborgh en waren de inwoners slecht betrokken bij het opstellen van het plan. Ook was de Ontsluiting Noord opgenomen in het plan, terwijl daar op dat moment geen urgentie voor was binnen de gemeenteraad. Het plan werd door de gemeenteraad weggestemd omdat de raad het met een deel van het plan oneens was. Dat was frappant omdat de raad de mogelijkheid heeft om een plan te amenderen. Het wegstemmen van het plan leverde spanning op met de provincie omdat zij moeite hadden gedaan om geld beschikbaar te stellen voor de binnenstad. Om toch tot een Binnenstadsplan te komen heeft de gemeenteraad met behulp van ambtenaren enkele bijeenkomsten georganiseerd. Op basis van de input uit deze bijeenkomsten is door de gemeenteraad een nieuw plan geschreven. Ondanks dat het proces niet zoals verwacht verliep, heeft de raad (in overleg met de organisatie) duidelijk kaders kunnen meegeven aan het plan.

Eind 2021 loopt het huidige Binnenstadsplan af. Een belangrijk aandachtspunt vanuit de raad voor een eventueel nieuw plan is het organiseren van de participatie, maar ook de verwerking hiervan. Bij voorgaande participatietrajecten is niet altijd van te voren duidelijk gemaakt hoe de input van betrokkenen een plek in de plannen zou krijgen.

---

⁵Deze MKBA toonde aan dat het terugbrengen van een volledige gracht niet haalbaar was. Daardoor is het project voor de herontwikkeling van de Prinsengracht niet opgenomen in het Binnenstadsplan.

Bijlage 1 Normenkader

Onderzoeksvraag	Norm
<p>1. Welk beleid heeft de gemeente vastgelegd, specifiek gericht op de binnenstad en welke effecten heeft de gemeente daarmee beoogd?</p> <p>a. Op welke wijze is ingezet op de aanpak van achterstallig beheer, onderhoud en handhaving?</p> <p>b. Op welke wijze is ingezet op de aanpak en modernisering van openbare ruimte?</p> <p>c. Op welke wijze is ingezet op revitalisering van openbare ruimte en privaat eigendom?</p> <p>d. Op welke wijze is ingezet op herstructurering waarbij de functie winkelgebieden grotendeels hetzelfde blijft?</p> <p>e. Op welke wijze is ingezet op transformatie naar andere functies?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De raad heeft de beleidskaders vastgesteld. • De beleidskaders zijn actueel. • De kaders en richtlijnen die de gemeenteraad en het college van B&W hebben afgesproken in beleidsplannen en beleidsregels zijn voldoende concreet; beleidsambities zijn vertaald naar meetbare (SMART-)doelen en resultaten.
<p>2. In hoeverre zijn de gestelde doelstellingen voldoende geoperationaliseerd om de mate van effectiviteit te kunnen bepalen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De investering komt als functie (strategische waarde) terug in elk jaarplan van het primaire proces. • De doelen van het investeringsbeleid zijn daar waar nodig verder uiteengezet in subdoelen en/of uitgangspunten, die op hun beurt ook SMART zijn geformuleerd. • De doelstellingen zijn voldoende doorvertaald van een strategisch naar een tactisch/operationeel niveau (vertaling van beleid naar uitvoering) door middel van bijvoorbeeld het borgen en vastleggen in processen en borgen van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

<p>3. Welke uitgaven en investeringen heeft de gemeente de afgelopen jaren (vanaf 2017) gedaan om de doelstellingen te bereiken?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een overzicht van de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan voor de binnenstad. • De voortgang van de uitvoering wordt actief bewaakt. Bij afwijkingen ten opzichte van de gemaakte afspraken wordt bijgestuurd. • Tussentijdse wijzigingen worden gecommuniceerd met het college.
<p>4. Hoe worden de doelstellingen en de voortgang hierop gemonitord?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De kwalitatieve doelen en uitgangspunten van het investeringsbeleid worden jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de resultaten. Op basis hiervan vindt bijsturing plaats. • Processen voor evaluatie zijn vastgelegd en geborgd, waarbij opgehaalde informatie en bevindingen worden vastgelegd en gebruikt bij nieuwe investeringen. • Er wordt expliciet gestuurd op Key Performance Indicators. Hierbij gaat het om kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren van de centrumfunctie. De centrumfunctie is een mogelijk middel om een ander beleidsinhoudelijk doel te helpen bereiken.
<p>5. Zijn de bedoelde effecten gerealiseerd en in welke mate, en daar waar de doelstellingen niet of onvoldoende zijn behaald, wat zijn de oorzaken daarvan?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Effecten zijn vastgelegd in rapportages waarbij afwijkingen zijn geduid.
<p>6. In hoeverre zijn de (eind)gebruikers (ondernemers, inwoners, bezoekers) betrokken geweest bij de investeringsplannen? (En hoe kijken zij tegen de investering van de afgelopen jaren aan?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners en ondernemers worden vroegtijdig meegenomen in de beoogde investeringen en de ontwikkelde visie hiervoor. • De investeringen hebben volgens de eindgebruikers geleid tot het behalen van de gestelde doelstellingen voor de binnenstad.
<p>7. Welke mogelijkheden heeft de gemeenteraad om (bij) te sturen ten aanzien van investering in de binnenstad? (En heeft de raad daar ook gebruik van gemaakt?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De mogelijkheden om te kunnen (bij)sturen zijn bekend bij de raadsleden. • Er is een overzicht van instrumenten waarmee en momenten waarop dit kan. • De gemeenteraad heeft input geleverd bij de totstandkoming van de doelen. • De gemeenteraad heeft de colleges van B&W bevraagd op de mate waarin de doelen gerealiseerd worden. • De raad is actief geïnformeerd, en heeft andersom ook initiatief getoond inzake haar positie door actief naar informatie te vragen.

8. Welke lessen kunnen worden geleerd van de wijze waarop de investeringen de afgelopen jaren zijn gedaan?

- *Hiervoor bestaat in het beginsel geen norm, dit zal uit het onderzoek moeten blijken.*

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Jaar	Document
2015	Evenementenbeleid Meppel 2015
2016	Detailhandel Beleid
2017	Perspectiefnota 2017-2020
2017	Programmabegroting
2017	Bestuursrapportage
2017	Vastgesteld veiligheidsplan
2017	Binnenstadsplan
2017	Beschikkingsbrief binnenstadsfonds provincie
2017	Jaarstukken
2018	Perspectiefnota 2018-2021
2018	Programmabegroting
2018	Bestuursrapportage
2018	Jaarstukken
2018	Memo Bidbook en subsidieverlening Merk Meppel (citymarketing)
2019	Perspectiefnota 2019-2022
2019	Programmabegroting
2019	Bestuursrapportage
2019	Jaarstukken
2020	Perspectiefnota 2020-2023
2020	Begroting
2020	Bestuursrapportage
2020	Stimuleringssubsidie verplaatsing en of verkleuring detailhandel
2020	Jaarrekening
2021	Programmabegroting
2021	Overzicht investeringen binnenstadsplan
2021	CAT-formulier projecten (voortgangsformulier voor gesprekken met projectleiders)

Bijlage 3 Uitgezette vragenlijst

Deze vragenlijst is uitgezet onder ondernemers, inwoners en bezoekers van de binnenstad van Meppel.

Vraag 1: Vanuit welke rol vult u deze vragenlijst in?

- Inwoner van de binnenstad
- Ondernemer in de binnenstad
- Bezoeker van de binnenstad

Bezoeker

Ik bezoek de binnenstad van Meppel vanwege de (meerdere opties mogelijk):

- Winkels
- Horeca
- Zakelijk bezoek
- Familie- en/of vrienden
- Anders, namelijk...

In het centrum van Meppel is veel te beleven.

☞ Helemaal mee eens   / Mee Eens   ☞ Neutraal   / Oneens   ☞ Helemaal oneens ☞
Geen mening/nvt

Het winkelaanbod in de binnenstad van Meppel is divers genoeg

☞ Helemaal mee eens   / Mee Eens   ☞ Neutraal   / Oneens   ☞ Helemaal oneens

De binnenstad wordt voldoende onderhouden.

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens

Er is voldoende groen en beplanting aanwezig in de binnenstad van Meppel

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens

Er zijn voldoende prullenbakken in de binnenstad van Meppel

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens

Het centrum van Meppel is goed bereikbaar

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens ⊖

Geen mening/nvt

Er zijn voldoende parkeerplekken in de binnenstad van Meppel

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens ⊖

Geen mening/nvt

Welke veranderingen heeft u de afgelopen jaren in de binnenstad zien plaatsvinden?

...

Welke aanpassingen heeft de binnenstad nodig om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bezoekers?

1. leegstaande winkels gebruiken voor tijdelijke projecten
2. meer musea en galeries
3. meer groen
4. meer terrassen
5. andere bestrating
6. meer straatmeubilair (bankjes, toiletten, et cetera)
7. ruimere openingstijden
8. meer fietsenstallingen
9. afspraken over laad- en lostijden vrachtverkeer
10. meer handhaving

Hoe zou de gemeente Meppel de binnenstad volgens u kunnen verbeteren?

...

Ondernemer

Bent u bekend met het Binnenstadsplan uit 2017?

⊖ Ja / Nee

De gemeente Meppel geeft ondernemers de mogelijkheid om mee te denken bij het binnenstedelijk beleid.

⊖ Helemaal mee eens / Mee eens ⊖ Neutraal / Oneens ⊖ Helemaal oneens ⊖

Geen mening/nvt

Hoe heeft de gemeente Meppel de ondernemers uit de binnenstad betrokken bij het binnenstedelijk beleid?

...

De gemeente doet voldoende om leegstand in de binnenstad aan te pakken.

⊖ Helemaal mee eens / Mee eens   ⊖ Neutraal / Oneens   ⊖ Helemaal oneens ⊖
Geen mening/nvt

De gemeente moet meer investeren in de binnenstad, ook al worden daarvoor de parkeertarieven verhoogd.

⊖ Helemaal mee eens / Mee eens   ⊖ Neutraal / Oneens   ⊖ Helemaal oneens ⊖
Geen mening/nvt

Het centrum van Meppel is goed bereikbaar

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens   ⊖ Neutraal / Oneens   ⊖ Helemaal oneens ⊖
Geen mening/nvt

De binnenstad wordt voldoende onderhouden.

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens   ⊖ Neutraal / Oneens   ⊖ Helemaal oneens

In het centrum van Meppel is veel te beleven.

⊖ Helemaal mee eens / Mee Eens   ⊖ Neutraal / Oneens   ⊖ Helemaal oneens ⊖
Geen mening/nvt

Weet u welke investeringen de gemeente Meppel in de afgelopen jaren heeft gedaan in de binnenstad? En zo ja, heeft u een voorbeeld?

...

Welke aanpassingen heeft de binnenstad nodig om aantrekkelijker te zijn voor ondernemers om zich te vestigen?

1. leegstaande winkels gebruiken voor tijdelijke projecten
2. meer musea en galleries
3. meer groen
4. meer terrassen
5. andere bestrating
6. meer straatmeubilair (bankjes, toiletten, et cetera)
7. ruimere openingstijden
8. meer fietsenstallingen
9. afspraken over laad- en lostijden vrachtverkeer
10. meer handhaving

Welke aanpassingen heeft de binnenstad nodig om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bezoekers?

1. leegstaande winkels gebruiken voor tijdelijke projecten
2. meer musea en galleries
3. meer groen
4. meer terrassen
5. andere bestrating
6. meer straatmeubilair (bankjes, toiletten, et cetera)
7. ruimere openingstijden
8. meer fietsenstallingen
9. afspraken over laad- en lostijden vrachtverkeer
10. meer handhaving

Hoe zou de gemeente Meppel de binnenstad volgens u kunnen verbeteren?

...

Bewoner

Bent u bekend met het Binnenstadsplan uit 2017?

Ja Nee

De gemeente Meppel geeft inwoners de gelegenheid om mee te denken over het binnenstedelijk beleid.

Helemaal mee eens Mee eens Neutraal Oneens Helemaal oneens Geen mening/nvt

Welke veranderingen heeft u de afgelopen jaren in de binnenstad zien plaatsvinden? En zo ja, heeft u een voorbeeld?

...

De gemeente doet voldoende om leegstand in de binnenstad aan te pakken.

Helemaal mee eens Mee eens Neutraal Oneens Helemaal oneens Geen mening/nvt

De gemeente moet meer investeren in de binnenstad, ook al worden daarvoor de parkeertarieven verhoogd.

Helemaal mee eens Mee eens Neutraal Oneens Helemaal oneens Geen mening/nvt

De binnenstad wordt voldoende onderhouden.

Helemaal mee eens Mee Eens Neutraal Oneens Helemaal oneens

In de afgelopen jaren is de bereikbaarheid van de binnenstad verbeterd.

Helemaal mee eens Mee Eens Neutraal Oneens Helemaal oneens Geen mening/nvt

Welke aanpassingen heeft de binnenstad nodig om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bezoekers?

1. leegstaande winkels gebruiken voor tijdelijke projecten
2. meer musea en galleries
3. meer groen
4. meer terrassen
5. andere bestrating
6. meer straatmeubilair (bankjes, toiletten, et cetera)
7. ruimere openingstijden
8. meer fietsenstallingen
9. afspraken over laad- en lostijden vrachtverkeer
10. meer handhaving

Hoe zou de gemeente Meppel de binnenstad volgens u kunnen verbeteren?

...

Bijlage 4   Lijst met geïnterviewde personen

Onderstaand de lijst met geïnterviewde personen. Op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn geen namen van geïnterviewde personen opgenomen in het rapport, maar de functies.

Datum	Functie
11 augustus 2021	Projectleiders
30 augustus 2021	Afdelingshoofd
1 september 2021	Wethouder
2 september 2021	Controllers
22 september 2021	Burgemeester
23 september 2021	Stakeholders binnenstad
24 september 2021	Portefeuillehouder
4 oktober 2021	Gemeenteraad